

Genben laország

6. A péntek... szerint Sir... Franciaország... német fey... an. Sir John... ervezettel uta... fog megegye... gyhatalom kö... erint Francia... rnie Németor... Ezzel az elvi... Németország... át arra, hogy... ásk befejezé... nem él a fey

zter tervezete... megegyezéssel... ződésnek azt... etország fey... a. A fegyver... vi kimondásá... ene, amelynek... n kész prog-

en kirják... zásokat

16. (Az Uj... amara és sze... gyi bizottsága... vonellenőrzési... nyjavaslat vi... szóltak Ma... Vlad Aurel... Mihály igaz... tság a javas... gadtá. A sze... gazdasági tör... alapján a kö... zöszégi válasz-

t adnak a vas... sára. Baka... vezérigazgató... dukciót enge... tet tűzfajának... szólo érvény

eslapot... z szállítva

a uj... a

Kör

(Unió-u.) 4.

zása va... g tilos!

te haszná... ap — nem... rökáron:

et... lapja

nika... nekujság

revezetn... s fapok... sével!

Kör Str... gbizottunk

Lapkiadó... da Baron L... Telefon 9-72

Taxa postală... Szerkesztőség... da Baron L. Pop... Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél-... Ezzel az elvi... Németország... át arra, hogy... ásk befejezé... nem él a fey

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen... Ara 5 lej... Vasárnap, 1932 szept. 18. 5692. ÉV... XV. ÉVF.

Hát még... na Cuza tanuskodik

Jorga professzor lapjában, a Neamul Románesceben gyakran látnak napvilágot mulatságos dolgok. Legutóbb például az, hogy „az országot súlyos helyzetéből csak Jorga professzor tiszta, szelid és derűs lelke vált-hatja meg”. Nem rossz, ugye? Az ország életébe szántó hatalmas politikai, gazdasági és szociális problémák- nak egyetlen megoldása van: Egy tiszta, derűs és szelid lélek. Se több, se kevesebb. Jorga maga is félt, hogy kormányzási szakértelmének friss emlékeire való tekintettel nem fog akadni senkisen, aki ezt neki elhíszli. Nosza kerített egy tanút magának. Cuza professzor személyében. Aki megmondotta volna a parlament- ben, hogy „Jorga professzor nevét az egész világon ismerik”. Szegény Jorga. Senki ezen a világon el nem hitte volna, hogy képes megoldani az ország problémáit. De akadt volna néhány ember annak elismerésére, hogy a professzor lelke csakugyan szelid, tiszta és derűs. Most már ennek is vége van. Mert micsoda lélek az, amelyiknek egyetlen mentőtanuja Cuza professzor.

Tanuljunk rendet

Berlinben tegnap érdekes társaság verődött össze. Nem kevesebb, mint tizenkét ország rendőrségének vezetői kerültek egyútré, hogy megatogassák a német főváros rendőri intézményeit, muzeumait, büntügyi gyűjteményeit. Megnézik Berlin város érdekesebb, újabb rendőri szerve- zeteit, le fognak helyezni koszorút az el- esett katonák emlékére állított szobor- műre, kirándulnak Potsdamba és — mint ahogy ilyenkor szokás és kötelező — jól fogják érezni magukat. A jelentésből ol- vassuk, hogy Ausztria hét rendőrtiszttel, Magyarország huszonegyet képviselteti magát ezen a tanulmányi kiránduláson. Románia huszonnyolc rendőrfőtiszttel, Románia delegációja egyébként a legna- gyobb. Mit jelent ez? Minden gondolkodó ember számára azt jelenti, hogy Románia van legjobban ráutalva arra, hogy a rend fenntartás mesterségét megtanulja. Ezért utaztak tehát a huszonnyolcak Berlinbe államköltségen természetesen.

Mi, akik itt élünk az országban, tudjuk, vagy mindenben hiányunk van. Hiányunk van pénzben, hiányunk van lelki nyugal- lomban, hiányunk van a jövőbe vetett hit- ben is, csak éppen rend tekintetében va- gyunk teljesen ellátva. Rend az van mi- nálunk! A tisztviselők nem kapják illet- ményüket, a nyugdíjasok nem kapják nyugdíjaikat, a munkanélküliek nem kap- nak munkanélküli segélyt, csak jó ígére- teteket tölire. Az adósról teljes üzemben, az elégtelenség származásától sőténen csap- kodnak mindenfelé. Am rend, az van, nem lehet panaszkodni: a rendőrség hivatása magasztalán áll. Miért tehát ez a mohó ta- nulmányozás? Miért vonul fel huszon- nyolc ember az országból, holott a mi országunknál nagyobb államokból jóval kevesebben mennek rendet tanulni!

Ha csak azért nem, hogy a huszon- nyolcak kioktassák a berlini rendőrséget, mely kivételes intézkedések mellett tudta csak lelohasztani a politikai ellenfelek vérengzéseit. Ez meglehet. Am ebben az esetben feltétlenül jól tenne, ha a dele- gáció költségeit nem mi viselnénk, hanem a kioktatásra szoruló német policia.

Bűn és bűnhődés

Aki embert öl, annak a földi igazsá- gszolgáltatás szerint keményen kell meg- bűnhődnie. De aki eszmét gyilkol, az még az ember gyilkosnál is bűnösebb. A Népszövetség korifeusai, a Népszö- vetség megalakulása óta gyilkolják a népszövetségi eszmét, anélkül, hogy bü- nükért valamikor is bűnhődtek volna. Sőt ellenkezőleg: kérkedtek bűnükkel és további bűnök forrásul tekintették.

Bomlás előtt a Népszövetség

November hatodikára írják ki a legújabb német választásokat

Mussolini mindent megtesz arra, hogy a hatalmak enyhi- senek álláspontjukon a német fegyverkezési igény tekin- tetében. Pápen kihallgatáson fogadta Litvinov orosz kül- ügyi népbiztost

BERLIN, szeptember 17. A késő esti órákban érkezett jelentés szerint a né- met birodalmi kormány ma tartott minisztertanácsán elhatározta, hogy az új bi- rodalmi választásokat november 6-ra írja ki. A minisztertanács lezajlása után Pápen magánkihallgatáson fogadta a Berlinbe érkezett Litvinov külügyi népbiztost, akit később Neurath birodalmi miniszterhez volt hivatalos, aki tisztele- tére ebédet adott. Egyidejűleg Párizsban Hoesch nagykövet tett látogatást Her- riot miniszterelnöknel, akivel hosszasan tárgyalt.

Berlinbe érkezett jelentés szerint az angol Foreign Office ma délután sajtó- tájékoztatót ad ki a brit kormány felfogásáról a német fegyverkezési igények ügyében.

Németország egész népszövetségi és külpolitikájában új utakra lépett

Berlin, szeptember 17. Nyilvánosságra hozták azt az átiratot, amelyet a birodal- mi kormány Hendersonhoz, a leszerelési konferencia elnökéhez eljuttatott. Az áti- ratban a német kormány megindokolta, hogy miért nem küld delegatust a világ konferencia elnöki értekezletére. A Wolff távirati iroda értesülései szerint a bi- rodalmi kormány nem fogja folytatni a jegyzékváltást s nem válaszol jegyzék- kei a fegyverkezési egyenlőségre vonat- kozó igény tekintetében küldött fran- cia válaszjegyzékre, mert felfogása sze- rint a jegyzékváltást ebben az ügyben semmi sem várható, de kész arra, hogy a szóbeli közvetlen tárgyalások fonatát felvegye. Neurath báró birodalmi kül- ügyminiszter fogadta Francois Poncet berlini francia nagykövetet s közölte ve- le a birodalmi kormány felfogását és készségeit a további, szóbeli eszmecsé- rére. Hasonló tájékoztatást kaptak a töb- bi hatalmak kormányai is.

Jobboldali politikai körökben hangoz- tatják, hogy a birodalmi kormány a le- szerelési konferencia elnökéhez intézett és tegnap nyilvánosságra hozott irattal nemcsak a leszerelési kérdésben tett dön- tő lépést,

hanem egész népszövetségi és külpo- litikájában is új utakra lépett. Németország nem akarja tovább túrni azt a szokást, hogy minden ügyét a fran- cia álláspontnak megfelelően intézzen el s a német igényeket semmibe veszik. A jelekből a Népszövetségnek is le kelle- ne vonnia a tanulságokat, mert egyszer csak azon fogja magát észrevenni, hogy Németország megtagadja a Népszövet- séggel való további együttműködést.

Ezzel kapcsolatban a Reuter távirati iroda római tudósítója jelenti, hogy Mus- solini mindent meg akar kísérelni az iránt, hogy a hatalmak a német fegyver- kezési igény tekintetében enyhítsenek ál- láspontjukon.

Az olasz miniszterelnök utasította Grandi londoni olasz nagykövetet, hogy eszmecsere keretében bírja rá

Mondják, hogy a természet semmit sem hagy megtorlatlanul.

Eleinte végtelen türelmesnek mutakoz- ik azokkal szemben, akik rendje és rend- szere ellen vétnek, de ez a türelem csak látszat.

A Népszövetséget annak idején azzal a rendeltetéssel hívták életre, hogy minden népek egyforma boldogulást és egyforma jogokat biztosítson.

A valóságban azonban az történt, hogy a Népszövetség a népek egyenlőségé- nek lett biztosítója, nem pedig egyenlő- ségének.

Francia érdekek és a francia imperia- lizmus szolgálatába szegődött ez az egész blöff-apparátus, mely kifelé békét hir- detett, mialatt a kulisszák mögött a fran- cia militarizmus céljait szolgálta.

Most ez a blöff, ez az eszme-kelevény felfakadóban, felbomlóban van végre.

sir John Simon külügyminisztert a franciák engedékenyebbé tételére. Ha Olaszország közvetítésének eredmé- nye nem lenne s az olasz kormány ugy- látná, hogy tekintélycsorbulás nélkül nem vehet tovább részt a nemzetközi együttműködésben, Olaszország kilép a Népszövetségből.

Berlin, szeptember 17. Ugy hírlik, hogy a birodalmi kormány utasítást adott a wilhelmshaveni hajógyárnak a C páncéloscirkáló megépítésére, melynek költségeit még Brüning megszavaztatta a parlamenttel. A hadihajó építését Né- metország a leszerelési tárgyalások ered- ményességétől tette függővé s halaszt- gatta az építést, míg most rövidesen sor kerül az építési munkálatok megkezdé- sére. Ezzel egyidejű jelentés szerint a német flotta ideai hadgyakorlatait az Északi tengeren tartják meg. Kezdetük szeptember 19-ke, befejezésük 21-ke. A flotta 23-ra Wilhelmshawenbe vonul be s a főparancsnok ott fog kritikát monda- ni a hadgyakorlatok felett.

Berlin, szeptember 17. A birodalmi kormány új szükségrendeletet adott ki, amely szerint az újabb munkásbeállítás- sal járó állami támogatást csak azok az üzemek kaphatják meg, amelyek áttér- nek a heti negyven órás munkaidőre. A rendelet intézkedik aziránt is, hogy a munkások a munkaidő csökkentésével anyagi kárt ne szenvedjenek.

Egyébként jellemző a helyzetre az is, hogy Oldenburg nemzeti szociálista kor- mánya október elsejétől kezdve újabb 3—20 százalékkal csökkentti a köztiszt- viselői fizetéseket. A 2500 márkánál ki- sebb évi illetmények érintetlenül marad- nak.

London, szeptember 17. Diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint köze- lebből von Hoesch Párizsi német nagy- követet Londonba helyezik át hasonló minőségben s helyére Párizsba valószí- nűleg Köstler oslói követ kerül. Hoesch tíz éve képviselte Németországot Párizs- ban.

A türelem végére ért, egyszerre két nagy nemzet is arra készül, hogy háta- fordítson neki.

Németország és Olaszország hivatalo- san bejelentették, hogy nem hajlandók tovább vakon szaladni egy olyan intéz- mény járószalagján, mely eredeti hivatá- sának pont az ellenkezőjét gyakorolja.

Ha a Népszövetség a francia imperia- lizmus intézménye, am maradjon meg an- nak, de ne hordosson, hogy a többi népek érdekeihez köze van.

Ezt ma már ugysem hiszi el senki, leg- kevésbé a népek.

A Népszövetség élete csak akkor joga- sult továbbra is, ha valóban minden nép érdekeinek foglalatja lesz. Ha ezt a fel- adatát nem tudja teljesíteni, úgy jobb, ha a bűnhődés kiméltelensége ma éri el inkább, mint holnap.

VILAG TÜKRE

Gazdasági egyetemessé- seg felé

Kezdetben volt a szellemi és lelki egye- temesség, mely a nagy világvallások ama igényében jelentkezett, hogy a nemzeti Egyisten, vagy a nemzeti többségben való hit erkölcsi és anyagi érvényét az akkor ismert világ összes népeire kiterjessze. E látszólag — és bizonyos mértékben tényleg idealisztikus — törek- vés mögött természetesen világosi és anyagi aspirációk húzódtak meg.

A római keresztény katolikus Egyház ezt az egyetemességet kezdetben a lel- kek feletti kizárólagos uralom meghódí- tásában, később már a világi uralom meg- szerzésében látta.

De a katolicizmus egyetemessége nem- csak uralmi — a testi és lelki uralom birtoklásának feltételtségében nyilvánult meg, hanem az élet minden vonatkozá- sára, az ugynevezett reáliákra is kiter- jedt. Es ebben ütközött ki ugynevezeti „sötét középkori” jellege és jellemzetes- sége, dogmatizmusa és így zsarnoksága is, mely szabályozólag nyult bele a magán élet minden vonatkozásába s az indivi- dualisztikus ösztönöket — főleg ott, ahol a fegyveres uralommal nem kellett kom- promisszumra lépnie — kiméltellenül nyomta el.

A katolikus Egyház teljes világi be- folyása idején a gazdasági élet is ellen- őrzés alatt állott. Az egyházi hatóságok képviseletét vívó polgári hatóságok — legalább is a városokban — a kánonjog alapján itélkeztek gazdasági kérdésekben is, így kiméltellenül léptek fel az árdra- gitókkal, a kamatszédőkkel (kivéve a zsi- dókat, akiknek ez meg volt engedve), a különböző spekulánsokkal szemben.

Ez a gazdasági ellenőrzés természetesen csak addig volt lehetséges, míg az Egyház morális és szellemi célkitűzéseit egybeestek a középkori gazdasági élet fej- lettségével és mindjárt anakroniz- musa, helyesebben gyötrő dogmatizmus- sa, „sötétséggé” vált, mielőtt a termelési viszonyok változásával, a kereskedelem, az ipar és a közlekedés nagymérvű fej- lődésével egyidejűleg a kapitalisztikus-individualizmus szellem, a megerősö- dött városi polgárság gazdagodási vágya — mely politikai téren a liberálizmus és vallási területen a protestantizmus esz- mei alakjában jelentkezett — kopogta- tott a történelem götikus mívű, komor, de eresztékeiben már meglazult kapuján.

A liberális-protestáns szellem, helye- sebben szellemiségbe burkolt materiá- lis tartalmának megerősödésével a kato- likus Egyház világi uralma, főleg a lel- kek felett való egyetemes uralma is le- hanyatlott. A szabadkereskedelmi elv, a manchesteri gazdasági tanok individua- liztikus jellege terjesztette szét csillogó, de kiméltelten héjjaszárnyait a világ felett.

Középeurópa és Nyugateurópa felett megjelent a francia forradalom árnyéka, mely a maga politikai katolicizmusát csak- kevés ideig tudta elrejtetni a nacionaliz- mus trikolorjának színei mögé.

A középkor öröksége, mely nagyjában egy erkölcsi egyetemesség öröksége volt — a kapitalizmus örökinek végső kibonta- kozásával a politikai egyetemesség brut-ális, de kényszerű vonalára toldott át: megszületett a nagy gazdasági és politi- kai egységbe kovácsolt területek, népek és nép-konglomerátumok imperializmus, mely a német, angol, osztrák, orosz cézár- izmus uralmi formáit vette fel és poli- tikailag azt az új egyetemességre való törekvést fejezte ki, mely szerint a világ összes piaca felett való uralom egyetlen népet, illetőleg császárságot illet meg.

Már Wundt helyesen állapította meg, hogy a szándékolt célok mellett igen gyak- ran szándékoltalanok is érvényesülhetnek. A világháború szándékolt célja — az egyes imperialista államok részéről — a világ piaca felett való egyetemes ural- lom megszerzése volt, mint ahogy Napo- leon a politikai uralom egyetemességét

akarta megteremteni Európa népei felett.

A szándékolt cél azonban hajótörést szenvedett a szándékalanok erősségén. Egy csomó új nacionalista állam keletkezett, külön vámtérségekkel és nemzeti kulturákkal, külön termelési és elosztási programokkal, amelyek amennyire alá-támasztották egyes imperializmusok, főleg az új francia imperializmus céljait, éppúgy megzavarták az európai egyetemesség, főleg gazdasági egyetemesség határozott körvonalainak kialakulását.

A császári trónok porbahullottak, a vallási katolicizmus politikai alter-egoja: a cézárizmus súlyos sebeket kapott. És az összeomlott trónok romjai felett az az illúzió kezdett megerősödni, hogy amennyiben az egyetemesség történelmi öröksége megegyezik jogaihoz jut — úgy ez a feltámadás csakis a gazdasági egyetemesség, az egy akol, egy pástor álmanak gazdasági értelemben vett megvalósulását hozhatja meg.

A politikailag civakodó, új militarizmusba hajszolt népek felett így burjánzott fel a páneuropaizmus, a bolsevizmus, az amerikanizmus vörös, fehér és fekete virágai, melyek — mindegyik a maga módján — egy új egyetemesség egyházának megalapítását tűzték ki célul maguk elé.

A középkorban az Egyház szervezeteiből alakult ki a feudális állam. A modern egyetemességi gondolat az állam mindenhatóságát próbálja egyházi gondolatú és egyben szervezetté tömöríteni. A cél, melyet forró szociális vágyak fűtenek, arra irányul, hogy modern változatban, a termelési viszonyok és a szociális fejlettség fokához mérten az állam ismét mintegy egyházzá váljon, vagyis a klasszikus liberáliszmus ellenében hatalmat nyerjen az egyén és az egyének életét összefogó szuverén egyes államok gazdasági magánélete felett.

A világválság kitöréséig ezek a célkitűzések és ezek a vágyak azzal a zavarral együtt jelentkeztek, mely a különböző

Persze a szándékok, helyesebben a szándékolt célok megvalósításának elképzelt módszerei nem homogének. A különböző kapacitású, érdekeltségű és tartalmu agyakban más-más fogalomkörrel, talán fogalomzavarral jelentkeznek.

Ami érthető is. A legdominánsabb és legelementárisabb történelmi célok és célkitűzések sohasem mozogtak egyetlen, kiterő nem ismerő síkon. Ez az egysíkúság csak fanatikus, tehát szimplista agyakban és lelkekben található fel teljes tisztaságában. A szociológus Ursache-monismusként nevezi.

A valóság azonban elveti ezt az egysíkúságot, mely nem képes alkalmazkodni a mai élet sokrétűségéhez, bonyolultságához. De elveti ma már a komoly tudomány is. Elveti pedig azért, mert egyre nyilvánvalóbbá lesz, hogy az a harc, mely a történelemmagyarázat területén a történelmet kizárólagosan ideálisztikus és kizárólagosan materialisztikus magyarázni próbáló világnézetek között dult, lezárulni van.

A vulgáris idealizmus és a vulgáris materializmus félretolásával — az ideálisztikus és materialisztikus történelmi szemlélet szintézise felé hajlanak a szellemi élet divergáló irányzatai.

Mintahogyan nincs autonóm szellemi élet, mely független a környező világ materiális adottságaitól, éppúgy nincs szellemiétől, lélektani adottságoktól nem befolyásolt materiális, tehát gazdasági élet sem.

Az öskereszténység a maga kommunisztikus és anyagi gazdaság-ellenes szellemi tartalmát nem érvényesíthette primitív, de fejlődés felé haladó társadalmi és termelési viszonyok között, jóllehet az Egyház, a maga szilárd uralma idején az egyéni gazdasági önzés fektetését letompítani igyekezett.

A liberáliszmus kibontakozását megelőző protestantizmus a középkor gazdasági korlátai ellen alakul ki s teremti meg a kapitalizmus erkölcsi igazolását.

hogy az egyéni önzés és korlátlan érvényesülés antiszociális világa helyett az az ősi-új tömegvágy és tömeghajtóerő hatalmába a népeket és államokat, hogy a gazdasági hatalom birtoklása nem lehet többé csoportok érdekeinek védelme

zójé, hanem újra szigorú erkölcsi korlátok közé kell szorítani és az összemérés jölétének szolgálatára kell kényszeríteni. Ami politikai megfogalmazásban az állami és államközi beavatkozás jogosságát jelenti. Salamon László.

A bukaresti bankokra nem vonatkozik a konverzió

A fővárosi pénzügyintézeteknek nincs átlag 40 százalékos mezőgazdasági váltótárcájuk

Bucuresti, szeptember 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A pénzügyminiszter hivatalos közleményt tett közzé, mely szerint a Banca Nationala jelentése értelmében a bukaresti bankok — 2—2 kisebb intézetet kivéve — nem rendelkeznek 40 százalékos mezőgazdasági váltótárcával, sőt a legtöbb bank alig 2—3 százalékkal. Ezért a bukaresti bankok nem esnek az új konverziós törvényben megállapított betétek kifizetésének halasztó hatályú intézkedései alá.

A községeknek nyújtható állami kölcsönökről tárgyalt a tegnapi minisztertanács

Bucuresti, szeptember 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnapi este minisztertanács volt, amely folyó ügyekkel foglalkozott. A tanácskozásról kiadott kommuniké szerint a kormány a rokkantak és kisparosok helyzetéről tárgyalt, kapcsolatban a forgalmi adóval, majd egyes községek kölcsöneivel foglalkoztak. A kormány álláspontja szerint csak azok a községek vehetnek fel kölcsönöket, amelyek a közigazgatási törvény vonatkozó rendelkezéseit teljes mértékben teljesítik.

Végül a nyugdíjas altisztek helyzetének javításáról tárgyaltak. A minisztertanács éjjel 1 órakor ért véget.

— Hat csecsemőjét ölte meg egy francia asszony. Párizsból jelentik: Cahors közelében egyik faluban letartóztattak egy asszonyt, aki bevallotta, hogy hat csecsemőjét rövidesen megszületésük után megölte. A csendőrséget névtelen levélben figyelmeztették az asszony bűnéire. A nyomozó közegek megtalálták a csecsemő holttesteket.

VASARNAP

„Te
„Ho
„Ha
első
egy

Cluj Kol
Kelet tud.
válságos
Tudomány
munkában
amugyis
csupán eg
Emiatt k
olyan ne
ségezzé
egyáltalá
formációi
hangu in
professzor
tora terve
ilyen érte
lozsvári
Nicolaie
ri egyete
megerősít
vember
a kolozsv

Dragan
munkáján
na" című
gozik a
az egyet
nak oka
— A f
vény ért
professz
zött kell
folytatni
rektort é
beiratkoz
kell vége
zenőt na
terminus
— Mil
zete?
— Ugy
ség csup
napra m
lékban v
re a jog
az egyet
ra és a
fakultás
kalmazó
riumoka
ezek az
dét kap
irányzot
pedig m
kaptak
összegek

— A
szen jel
Ha nem
zött öss
sem adh
hatunk
nem leh
osztónd
az othl
dóságuk
az évbe
randósa
nem ha
után a
tesített
dagabb
tehát j

— De
AN
orig. I.
Lucius)
Uj
Vegyi

Nagy választékban

Szövet,
Selyem,
Paplan,
Várson,
Barchet

„STEA“

Női divatóruhához
CLUJ, Regele Ferdinand 9.
volt Judovics Lázár üzlet

beállítás, kapacitása és tartalmu agyakban mindig eltérő, sőt egymást kizáró akaratokat termelnek mindaddig, amíg az ellentétek harcában a túlsúly nem diadalmaszkodik. A világválság kezdeti fokán ez a zavar természetesen sokkal disszonánsabb, sokkal artikulátlanabb volt, mint a válság elmélyülésének időpontjában. Az individuális termelési mód, a liberális kapitalizmus kronikus és gyógyíthatatlannak látszó megbetegedési folyamata közepette a zavaros fejek belsejében jelenleg a hasonzenvi gyógy mód kuruzsionak hagyományá kavarog, mely a gazdasági individualizmus betegségeit — egy újszerű individualizmussal akarja gyógyítani s az államot, mely a gazdasági liberalizmus korszakában tipikusan osztályállam, anélkül akarja egyetemesség állammá szervezni, hogy az egyetemességet kizáró gazdasági és hatalmi osztálykülönbségeket megszüntetni igyekezze.

Ennek ellenére is azonban letagadhatatlan, hogy a fasizmus éppúgy egyetemességre törekszik, mint a legszélsőbb szocializmus, sőt — s ez napjainknak történelmileg legjelentősebb ismertető jele — még a hajdani liberális kapitalizmus is egy új, természetesen gazdasági jellegű egyetemesség felé orientálódik. A különböző konferenciák, a készülő gazdasági világkonferencia és a jelenlegi stresszi konferencia is ennek a gazdasági egyetemességre való törekvésnek a látható, bár még zavaros, talán már kissé anakronisztikus megnyilatkozása.

MORAVETZ

Zeneművek

Hegedű és zongora iskolák, naponként megjelenő újdonságok!
Bizományi lerakat, olcsó kiadói árak.

35r aktaféska . . . Lei 140.—
35r hálós taska . . . Lei 200.—
Boros papirkereskedés

(Puritanizmus!)

Ez az erkölcsileg igazolt termelési rend ma nemcsak anyagi, helyesebben gazdasági vonatkozásaiban vergődik a hanyatlás kínjai között, de egyben éppen erkölcsi pillérei rendültek meg any nyira, hogy hatása alatt a lelkek millióiban egy új egyetemesség vágya fokozódik elementárisra.

A történelem valóban megismétli önmagát, de az ősi szellemi és lelki tartalmak, vágyak és tömegérdekük, — melyek a zsidó próféták látomásain át a középkor kereszténységét is nyugtalanították — ma, más közegben, más formák között, más adottságok ellentétét győzve le-érvényesülnek, hatnak, zavarognak, vagy tévelyegnek.

A középkori keresztény Egyház, — főleg gazdasági vonatkozásokban — egy céh-rendszerre alapított ipari és egy feudális kötöttségek között mozgó termelési rendszerben próbálta megvalósítani az ősi ideált: a népek egyetemes emberi érdekeit fölébe helyezni az egyes fajok és nemzetek szeparatív érdekeinek, a kollektivitás érdekeit az egyén szabad önzésének és a vagyon hatalmával és társadalmi súlyával szemben az igazságosság és emberiség értékeit kihangsúlyozni.

Célkitűzései hajótörést szenvedtek saját tudása és a viszonyok korlátoltságán. Ma a helyzet más. Ma egy technikailag és társadalmilag ezerszer fejlettebb világ vár arra, hogy a régi ideál megvalósíttassék.

Az utak, melyek eme cél felé visznek, nagyon is eltérőknek látszanak. Stressz legalább olyan messze van Moszkvától, mint Moszkva Ottavától. Hitler éppoly messze áll Stalintól, mint Loebe „elv-társ” Mussolinitól. A komplikált viszonyok és a kapitalizmus bomlási proceszusa bomlottá és komplikálttá tette a nagy történelmi erjedésekre reagáló emberi lelkeket is.

Am mindezek ellenére tagadhatatlan, hogy egy gazdasági új egyetemesség eszméje és eszménye Stresszban éppúgy kísért, mint amennyire Moszkvában vajdó megvalósulásra tör. Gazdasági egyetemesség felé tartunk, ami azt jelenti,

Miben is áll a százmillió hadihajó-panama?

Bucuresti-Bukarest, szeptember 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnapi számunkban ismertettük a haditengerészettel felfedezett panama vizsgálótanak újabb fázisait. A Cuvantul szerint a panama előzményei még 1927-re nyulnak vissza. A hadügyminisztérium két torpedózuzót rendelt a nápolyi Patizon-gyártól. A szerződésben ki volt kötve, hogy a gyár köteles a szerződés aláírásától a hajók leszállításáig eső időközben tökéletesített hajófelszerelési tárgyakat ugyancsak felhasználni a megrendelt két hajóhoz. Öt évig tartott a hajók építése. Ezalatt több bizottság és delegáció járt az állam költségén Olaszországban, hogy ennek a szerződési klauzulának a végrehajtását ellenőrizze. Hol egy új ágyutípus, hol pedig egy új motorcsavar érdekében utaztak a haditengerészet delegátusai az olasz égi alá.

Egy évvel ezelőtt a Patizon-gyár közzölte a hadügyminisztériummal, hogy olyan felszerelést állít be a hajókra,

amely a hajók gyorsaságát lényegesen fokozza. Ezért a felszerelésért 18 millió lejért kért és kapott. A hajó viszont még az 1927-es szerződésben előírt gyorsaságot sem érte el. Az átvévo bizottság mégis úgy találta, hogy a két torpedózuzón minden rendben van. Nemkevesebb érdekesekek a Delphin névű tengeralattjáróval kapcsolatos részletek. Már előzetesen hibás terv alapján készítették el. Visszavitték a gyárba, ahonnan állítólag kijavítva került vissza a Konstancába. Itt ünnepélyesen megkeresztelték és utnak akarták indítani. A Delphin azonban egyszerűen nem akart mozdulni a helyéből. Ez a tengeralattjáró több mint 90 millió lejbe került. A panamáért hadbírósg elnökének: Budianu tábornok, a haditengerészet volt adminisztratív vezetője, Georgiu komandor, Robu intendáns ezredes. Fegyelmi bíróság elé: Scodrea admirális, volt tengerészeti felügyelő, Vasilescu komandor, volt haditengerészeti igazgató és Nasturas komandor.

Az őszi szezon kezdete

az **A B C**

régi és ismert olcsóságát hirdeti

Az őszi áruk már raktárra érkeztek és árusítását megkezdjük!!!
Téllkabát és ruhaszövetek állandó raktáron

Strada Neculcea (volt Korniss-uca) 1.
Bejárat a kapu alatt

"Tegnap lezárták a gázt" "Holnap kikapcsolják a villanyt" "Ha nem kapunk segítséget november elsején nem nyitjuk meg a kolozsvári egyetem kapuit"

Nicolaie Drăgan rektor nyilatkozik a kolozsvári egyetem katasztrófális anyagi helyzetéről

Cluj Kolozsvár, szeptember 17. (Az Uj Kelet tud.) Az állam pénzügyi nehézségei válságos helyzetbe hozta a kolozsvári Tudományos Egyetemet. Egyik előző számban megírtuk, hogy az egyetem amugyis lecsökkentett szubvenciójának csupán egy kis hányadát kapta kézhez. Emiatt képtelen fizetni szállítóit és olyan nehézségekkel küzd, amelyek kétségessé teszik, hogy ebben a tanévben egyáltalában kinyithatja-e kapuit. In formációinkat megerősítette az a riasztó hangú interpelláció, amelyet Lepedatu professzor, a kolozsvári egyetem szenátora terjesztett a parlament elé. Ugyanilyen értelemben nyilatkozik most a kolozsvári „Patria” munkatársa előtt dr. Nicolaie Drăgan professzor, a kolozsvári egyetem rektora is, aki hivatalosan megerősíti annak lehetőségét, hogy november elsején nem fognak megnyitni a kolozsvári Alma Mater kapuit.

A helyzet változatlan

Dragan rektor komoly tudományos munkájának: „A román nyelv mondatfajta” című könyvének utolsó oldalain dolgozik a rektori hivatalban. Az újságíró az egyetemi beiratkozások elhalasztásának oka felől érdeklődik:

— A felsőbb oktatásról szóló új törvény értelmében — válaszolja Drăgan professzor — ezidén október 5—12. között kell az egyetemi választásokat lefolytatni. Akkor választjuk meg az új rektort és az új dékánokat. Minthogy a beiratkozásokat már az új vezetőknek kell végezniük, kénytelenek voltunk tizenöt nappal elhalasztani a beiratkozási terminust.

— Milyen az egyetem anyagi helyzete?

— Ugyanaz, mint a tavasszal. Különböző csupán az, hogy az utolsó négy hónapra megkaptuk fizetéseinket. Hátralelőben vannak az elmúlt év decemberére a jogi és irodalmi fakultás, valamint az egyetemi könyvtár, folyó év márciusra és áprilisa pedig az orvosi és jogi fakultások és az egyetemi könyvtár alkalmazottai. Ami az egyetemi laboratóriumokat és a többi intézeteket illeti, ezek az elmúlt évre is csupán egy negyede tét kaptak meg a költségekben előírt anyagi kiadásoknak. 1932-ben pedig mindössze egy hónapi részletet kaptak meg a fenntartásra előírt összegből.

Nem lesz többet ösztöndíj

— A diákok számára egy egészen jelentéktelen összeget utaltak ki. Ha nem kapja az egyetem az előírt összegeket, egyetlen új ösztöndíjat sem adhatunk ki, de a régiéknak sem adhatunk semmit. Egy hónapi kvótával nem lehet egy egész éven át tartani az ösztöndíjakat az otthonokban. Ezek az otthonok ugyanis több hónapi járandóságukat követelik a múlt évre, ebben az évben pedig mindössze egy hónapi járandóságukat utalták ki. A szállítók nem hajlandók tovább hitelezni. Így azután a szegény diákok segélyezésére létesített otthonokban ezentúl csak a gazdagabb egyetemi hallgatók lakhatnak, tehát javarészt a kisebbségiek. (?)!

Nincs gáz — megállt a munka

— De magának az egyetemnek a hely

Anilin-festékek

orig. I. G. Farbenindustrie (vorm. Meister-Lucius) gyártmányok nagybani eladása.

Ulmann József & Fia

Vegyiáru Import Oradea. Telefon 677.

zete sem mondható rózsásnak — folytatja nyilatkozatát a rektor. Minthogy az elmúlt évre sem tudtuk a klinikák és laboratórium által felhasznált gázt fizetni, július elsejével a gázgyár lezárta a gázszolgáltatást. Kétféle lejjel tartozunk nekik. Tdni kiel, hogy a klinikákon gázzal sterilizálják az orvosi műszereket, a fizikai és vegyszeti laboratóriumokban pedig gázzal végzik a különböző kísérleteket. Gáz nélkül tehát az a helyzet, hogy az egyetemnek két fontos fakultása munkaképtelen. Ugyanez a helyzet a Pasteur intézetnél is, ahol az összes apparátusok gázra vannak berendezve. Ez azonban még nem minden. Ma-holnap le fogják zárni a villanyt is, ame-

lyet ugyancsak nem fizettünk közel két esztendeje. A villanyüzem értesített arról, hogy amennyiben legalább két milliót nem fizetünk ki a hátralékból, úgy kikapcsolja a villanyszolgáltatást. Ugyan ezzel fenyeget a vízüzem is.

A külföldi szállítók perelnek és megnyerik pereiket

— És mindezek felül a fejükön vannak a külföldi szállítók is, akiknek régen leszállított dolgait a mai napig sem tudtuk fizetni. A szállítók perelnek és természetesen sorra nyerik meg pereiket.

— Ilyen körülmények között mégis megnyitják az egyetemet november el-

Karikás sorsa eldőlt: nem kerül statáriális bíróság elé

Október huszonegyedikén rendes tanács ítélik Karikás felett. Eredménnyel jártak a külföldi intervenciók

Budapest, szeptember 17. Karikás Frigyes, a néhány hónappal ezelőtt tartóztatott kommunista vezér ügyében kitűzték a főtárgyalást. Karikás Frigyes október 24-én kerül a bíróság elé, ügyét azonban nem a gyorsított tanács, hanem a rendes bíróság fogja tárgyalni. Allitól az ügyészség csupán Oroszországból való visszatérése és a Sallaival és Fürsttel kifejtett kommunista tevékenység miatt emel elire vádat, a kommunizmus idején elkövetett cselekményeiért azonban már nem

fog felelni a bíróság előtt. Politikai körökben nagy szenzáció erejével hatott, hogy az 1919-ben elkövetett állítólagos gyilkosságok miatt nem vonják felelősségre Karikást. Az a körülmény is figyelemreméltó hogy Karikás nem a gyorsított tanács elé fog állni. Kiszivárgott hírek szerint a hetekig tartó nyomozás során nem sikerült olyan bizonyító anyagot összegyűjteni Karikás Frigyes ellen, amely indokoltá tette volna a gyorsított tanács elé való állítását. Szocialista körökben meglege-

déssel vették tudomásul, hogy Karikás Frigyes ügyében nem ül össze a gyorsított tanács. A rendes bíróság maximálisan 8—10 évi fegyházbüntetést ró ki majd rá, de könnyen lehetséges, hogy ennél is kisebb büntetést kap. Baloldali körökben úgy tudják, hogy az ügyészség a kormány utasítására tekintett el a gyorsított eljárás alkalmazásától, ami főként azokra a külföldi intervenciókra vezethető vissza, amelyek Sallai és Fürst kivégzése után mindenfelől megnyilvánultak.

Hitler számüzni akarta Hindenburgot

Schleicher tábornok visszautasította a náci vezér kalandos puccstervét

Berlin, szeptember 17. Csak most derült ki, hogy Hitler a múlt héten, még mielőtt a történelmi nevezetességű hét-fői ülés lezajlott volna, komoly kísérleteket tett arra, hogy végrehajtsa az olyannyiszor beharangozott, de az utolsó pillanatban megvalósulásra sohasem kerülő puccstervét. A mai berlini lapok részletes cikkeiben foglalkoznak a náci vezér kalandosan hangzó tervével.

Hitler a birodalmi gyűlés összehívása előtt — mint ismeretes — a centrummal folytatott koalíciós tárgyalásokat. Egy befolyásos centumpárti politikus kapcsolatát teremtett Hitler és Schleicher tábornok hadügyminiszter között. Hitler és Schleicher bizalmas tárgyalásokat folytattak egymással. A náci vezér átnyújtotta a miniszternek a nemzeti szocialisták ismert alkotmánytervezetét és arra akarta rávenni a tábornokot, hogy a kormányon belül forduljon szembe Papennel, dezuvalja a konzervatív kabinetet, úgy, hogy a Papen-kormány kénytelen legyen lemondását benyújtani. Ebben az esetben Hitler azonnal átveszi a hatalmat, a birodalmi véderőt egyesítik a rohamcsapatokkal és így tekintélyes hadsereget létesítenek, keresztülviszik az alkotmányreformot, Hindenburg elnököt számüzik az ország területéről. Schleicher tábornokot kancellárrá nevezik ki és katonai diktatorikus kormányt alakítanak, amelynek Schleicher lesz az elnöke.

Alkancellárnak Hitler Georg Strassert ajánlotta, aki szerzője ennek a fantasztikumnak. Az államfői méltóságot természetesen önmagának szánta a nagy Adólf.

Hogy ez a fantasztikus terv csak most került nyilvánosságra, annak Schleicher diszkreciója az oka, aki azért óvakodott ezt az ajánlatot nyilván-

osságra hozni, nehogy feleslegesen még izgatottabbá tegye a politikai gyűlést, mint volt a birodalmi gyűlés összehívása eltöti napokban. Schleicher egyébként kerekén visszautasította Hitler ajánlatát, amiért magára vonta a náci vezér haragját. A tábornok azóta indexre került a náci szemében.

Az angol kormány liberális miniszterei lemondásra készülnek az ottawai határozatok ratifikációja után

Sir Herbert Samuel belügyminiszter feltétlenül kiválik a kormányból

London, szeptember 17. A Reuter távirati irodát felhatalmazták annak a hírek cáfolására, hogy a liberális miniszterek az ottawai határozatok miatt a kormányból való kilépésre készülnek.

A hivatalos cáfolatok ellenére politikai körökben tartja magát a hír, hogy a liberális kormányférfiak egyhangúlag arra a megállapításra jutottak, hogy az ottawai egyezmények nyomán várható intézkedések nem egyeznek meg a szabad kereskedelem elvével s miután a liberális választópolgárok a legsúlyosabban elítélnék a szabad kereskedelem elleni újabb korlátozásokat,

a miniszterek nem tehetnek egyebet a határozatok életbeléptetése után, mint-hogy lemondanak tárcáikról.

Ugy hírlik, hogy a részleges kormányválság már a jövő héten aktuálisá válik, mert addigra elkészül az ottawai határozatok ratifikációs javaslata. A Daily Express szerint sir John Simon külügy-, Runciman kereskedelemügyi és Pybus közlekedési miniszter meg fogják tartani tárcáikat, de sir Herbert Samuel belügy-, Lothian indiai- és Woot bányaiügyi miniszterek és néhány liberális államtitkár kiválnak a kormányból.

Nem mindegy,
hogy mivel kezeljük a hajhullást!
A hajkorpázás kezdeti stádiumában vég-
gezzen rendszeres hajmosást

**Egger Petrolhajszesz-
szel és Petrol-
szappannal**

miáltal megelőzi a haj kihullását.
Ne hanyagolja el a hajkorpázás keze-
lését! Az Egger Petrol és Petrol-szap-
pan gyógyszerárban, drogériában és
illatszertárban kapható.

sején?
Nincs villany, gáz, fűtés —
nincs tanítás

— Ha addig nem változik meg a helyzet, úgy nem nyitjuk meg az egyetemet. Víz, villany és gáz nélkül nem dolgozhatunk. A tantermekben nem lehet előadni sokat tartani, mert nincs meg a kifizetéshez szükséges szén és koksiz. Árlejtést hirdettünk szén- és koksizszállításra, de az árlejtést nem lehetett megtartani, mert nem volt egyetlen ajánlattevő sem. A szállítók azt kérik, hogy legalább ötven százalékot fizessünk ki nekik az átvételnél, amit mi nem garantálhatunk. Ha tehát nem kapunk támogatást, úgy minden jóakarunk mellett is kénytelen leszünk november elsején nem megnyitni az egyetemet.

erkölcsei kor-
és az összem-
tára kell kény-
megfogalmazása
zi beavatkozás
alamon László.

n vo-
kos mező-

pénzügyimi-
Nationala je-
t kivéve, —
ót a legtöbb
k az új kon-
atályu intéz-

állami
gnapi

isztek helyze-
tak.
1 órákor ért

meg egy fran-
lentik: Cahors
letartóztattak
otta, hogy hat
születésük után
bévtelen levél-
szony büneire,
alálták a cse-

uh óz
nand 9.

anama?

át lényegesen
sért 18 millió
ó viszont még
előirt gyorsá-
evő bizottság
két torpedó-
van. Nem-
hin névű ten-
tos részletek.
y alapján ké-
a gyárba,
a került visz-
pélyesen meg
ták indítani.
szerűen nem
Ez a tenger-
llió lejbe ke-
ság elé kerül-
haditengeré-
zetője, Geor-
láns ezredes.
irea admirá-
gyelő, Vasi-
tengerészeti
andor.

te

eti
tek
!!!
ron
1.

Román Állami Osztálysorsjáték főelárusítója:

KERESKEDELMI HITELINTÉZET R.-T.

Cluj - Kolozsvár, Piata Unirii (volt Mátyás király-tér) 20. szám alatt.

A parlament elé terjesztett konverziós törvényjavaslat teljes szövege

A kétszeresen számított részletfizetést a tuifizetett kamatok bonifikálásának minősíti a törvény

Bucuresti-Bukarest, szeptember 17. (Az Uj Kelet tud.) Maniu Gyula mezőgazdasági szanálási javaslata, mely közigazdasági és politikai körökben óriási feltűnést keltett és általánosságban kedvezően kommentálják, tegnap este teljes egészében is nyilvánosságra került. A törvényhez Mironescu pénzügyminiszter irt indoklást és az egész törvényjavaslat is a pénzügyminiszter aláírását viseli. A törvényjavaslat egy egységes paragrafusból áll, melynek tizenkét bekezdése van. A törvényjavaslat szóról-szóra a következőképpen hangzik:

1. A hitelezők és adósok közötti kapcsolatok megállapítása, melyről a mezőgazdasági adósságok rendezéséről szóló törvény intézkedik, 18 hónapra felfüggesztetik.

A bírói fórumok hatásköre

Ez idő alatt az érdekelt felek kérésére a bírói fórumok felülvizsgálják a kellő időpontban benyújtott kéréseket, de csak azzal a céllal, hogy megállapítsák az adósság mennyiségét és természetét. A bírói fórum dönt afelett, hogy az adós és adósságai a törvény előírásainak megfelelnek-e vagy sem és így részesülhetnek-e a törvényben biztosított különleges előnyökben.

Az e kérdésekben hozott döntések a fellebbezések letárgyalása után emelkednek jogerőre.

2. Azok a mezőgazdasági adósok, akik a mezőgazdasági adósságok szanálásáról szóló törvény előírásaiba esnek, e törvény kihirdetésétől számított hat hónapon keresztül nem hajthatók bírói uton végre, ha a kellő időben békésmentesen beváltják váltóikat.

A mezőgazdasági adósságok kamatai

A tíz hektárnál kisebb földbirtokokok e hat hónap ideje alatt 4 százalékos, a tíz hektáron felüli földbirtokokok ugyanezen időre öt százalékos kamatot fizetnek adósságaik után.

Ezek a kamatok a törvény életbelépésével számított három hónap után válnak esedékessé. Kellő időpontban való ki nem fizetés azonnali végrehajtásra ad jogot, haladék, felszólítás, vagy bírói ítélet nélkül. A végrehajtások az adós lakhelyéhez eső járásbírói döntése alapján eszközölhetők, minden békéltételtől mentesen.

Amennyiben az adós a terminus le nem jártáig nem cseréli be váltóit, a mezőgazdasági adósságokról szóló törvényben foglalt összes előnyöket elveszíti.

Ujabb 12 havi moratórium

3. Az előző szakaszban biztosított hat havi terminus lejártá után a mezőgazdasági adósok a kényszervégrehajtások újabb 12 havi felfüggesztésének kedvezményében részesülhetnek, ha a megfelelő időpontban megújítják váltóikat és ha a következő szakaszokban előírt feltételeknek eleget tesznek.

Ezen újabb 12 hónapos periódus idejére a 10 hektáron alóli földbirtokokok 4 százalékos, a 10 hektáron felüliek a Banca Nationala törvényes kamatlábát fizetik.

Fogorvosi rendelő

Nagyváradon kiterjedt praxissal ellátás miatt előnyös feltételek mellett átadó. Érdeklődéseket: „Fogorvosi rendelő” jellegre Rudolf Mosse, Oradea.

A kamatok az első negyedév végén válnak esedékessé, a második szakasz második bekezdésében foglalt feltételek szerint.

A konverzió feltételei

4. A mezőgazdasági adósságok csak az esetben részesülhetnek a mezőgazdasági adósságokról szóló és a jelenlegi törvény előnyeiben, ha eleget tesznek a következő feltételeknek:

a) Ha maguk művelik földjeiket, ha főfoglalkozásuk mezőgazdaság és ha jövedelmüknek legkevesebb hatvan százaléka mezőgazdasági eredetű; a földmunkások, papok, tanítók és iparosok azonban ha tíz hektárnál kisebb földbirtokok tulajdonosai, mentesítve vannak a mezőgazdasági jövedelmi kvóta bizonyításától;

b) ha a földbirtokjogot 1931 január 1-ig szerezték meg.

Hogy az 1932 április 19-én kihirdetett mezőgazdasági adósságok szanálásáról szóló és a jelenlegi törvény kedvezményében részesüljenek, a 10 hektárnál nagyobb földbirtokok tulajdonosainak bizonyítaniuk kell, hogy

a) nincs olyan nem-mezőgazdasági vagyoniuk, mely meghaladná mezőgazdasági adósságaiknak végösszegét;

b) nincs hektáronként nagyobb adósságuk, mint szántóföldeknél 20 ezer, öntözött, vagy gyümölcsös területeknél 35 ezer és szőlőkénél 50 ezer lej. Ezek a kikötések nem vonatkoznak a földvásárlásokból eredő tartozásokra;

tően, a mezőgazdasági adósságok szanálásáról szóló törvény vonatkozó paragrafusai alapján bírói fórumok elé kerülnek. Ezek az első szakasz rendelkezései szerint megállapítják az adósság kvantumát és jellegét, valamint azt is, hogy az előző szakaszokban elért feltételek betöltek-e és ítéletet hirdet a kényszervégrehajtásoknak 12 hónapra szóló felfüggesztése tárgyában. Az ítélet gyorsan hirdetendő ki és minden más eljárást megelőz.

A kamattartozások 50 százalékos csökkentése

6. A mezőgazdasági adósok a kényszer végrehajtások felfüggesztésének ideje alatt magánegyezséget köthetnek mezőgazdasági adósságaik kiegyenlítése céljából.

Minden összeg a 4 százalékos évi kamaton kívül, amelyet fenti időpontig az adós kifizet, a 10 hektárig terjedő földbirtokoknál kétszeresen számítatik és ezt a redukciót a törvény az eddig tuifizetett kamatok bonifikálásának minősíti. Minden, a törvényes 4 százalékos kamaton felüli összegért, amelyet a hitelező népbankoknak és szövetkezeteknek fizet, az adósnak 25 százalékot fognak jóváírni.

7. Azok a mezőgazdasági hitelezők, akik az államtól a stabilizációs terv alapján adósságaik átvételét kérték és megkapták, nem élvezhetik a jelenlegi és a mezőgazdasági adósságok szanálásáról

Vegyenek sorsjegyet az Erdélyrészi főelárusítónál!

BANCA ILIESCU S. A. Cluj, Str. Reg. Maria 42.

amely az egész országban a legszerencsésebbnek bizonyult azzal, hogy eddigi nyeremények kifizetett összege 10.000.000 lejt meghaladja, köztük a 25.179-es szám által nyert 2.000.000 (kettő milliót.)

Következő húzás 1932 október 19. 20. Sorsjegyek árai: 1 egész 1000 lej, fél 500 lej, negyed 250 lej és nyolcad 125 lej. — Postai rendeléseket azonnal esz közlünk.

c) hogy adósságai földvásárlásból, mezőgazdasági beruházásokból élő és holt leltár létesítéséből és szaporításából, mezőgazdasági építkezésekből ültetésekből és telekjavításokból, valamint tüzvész, árvíz, vagy jégesőből származó károkból erednek.

Azok az adósok, akiknek tartozásai nem haladják meg a 300, vagy 600 lejt hektáronként, a szövetkezetek és népbankokkal szemben nem esnek sem a jelenlegi, sem az 1932 április 19-ki törvény rendelkezései alá.

Hasonlóképpen nem esnek a fenti törvény rendelkezései alá az állampapírokra nyújtott zálogkölcönök.

5. A kényszervégrehajtások felfüggesztésének ideje alatt az adósok a hitelezőkkel békés megegyezés útján fogják megállapítani a tartozás mennyiségét és annak mezőgazdasági jellegét, a jelen törvény rendelkezéseinek értelmében. A felek megegyezése írásban történik és 10 hektárig a községi bíróság, 10 hektáron felül a járásbírói bíróság verifikálja.

A felek közötti nézeteltérések az adósság mennyiségére és mezőgazdasági természetére vonatkozólag, vagy az előző paragrafusban foglalt feltételeket illető törvény előnyeit.

Hasonlóképpen: bankok és kereske-

delmi hitelintézetek igazgatói, admínisztrátorai, felügyelői, vagy bármilyen más jellegű vezetői, akik önmagukat hiteleztek meg intézeteiknél, nem örvendhetnek a jelen, vagy a mezőgazdasági szanálásról szóló törvény előnyeinek.

9. Azok a hitelintézetek, amelyeknek követelése 40 százalékkal mezőgazdasági jellegű, ha ezen követelések konverzió alá esnek, jogukban áll a következő 18 hónapon belül betéteseiknek csupán a betétek egy részét kifizetni. Hogy mennyit kell kifizetniük a betétekből, a Banca Nationala állapítja meg, az intézet kérésére. Ha a Banca Nationala a kérést visszautasítja, a hitelintézet az illetékes törvényszékhez fordulhat kérésével.

A következő bekezdések felfüggesztik a mezőgazdasági szanálásról szóló törvénynek azon paragrafusait, amelyek a mezőgazdasági termelés módját és menetét a földművelésügyi minisztérium utasításainak vetik alá.

Iskolásoknak és mindenkinek jó bóraktatáska lej 140, középnapy 175 lej, préseltbór nagy 210 lej Lepagenál, Cluj. Vidékre utánvétellel. Betétkönyv, sorsjegy ingyen. Kérjen nyomokban.

Megnyílt a Newyork télikertje

Cluj-Kolozsvár, szeptember 17. (Az Uj Kelet tud.) Szombat este disztingvált közönség jelenlétében nyílt meg Kolozsvár egyik legszebb és valóban nyugat-európai nivóju szórakozóhelye: a Newyork télikertje. Az épületnek gyönyörű, barokkstílusú dísztermét ebből az alkalomból teljesen rendezték, ujszerű átalakításokat ejtettek meg rajta, úgy, hogy bármelyik bukaresti vagy pesti hasonló zsánerű szórakozóhellyel vetekedhetik. A terem tele van gyönyörű délszaki növényekkel és az egész üdítő és frissítő benyomást kelt. A parketten táncosparók, köröskörül halk beszélgetésekbe elmerülve a vendégek. Vacsora után azok, akik nem táncolnak, rómi és bridzsjátékba kezdtek. A Newyork-szálló vendégei számára érdekes meglepetés volt a télikert.

Halász Lajcsi zenekara szolgáltatja a tánczenét, rövidesen azonban a télikert igazgatósága nagy áldozatok árán szenzációs attrakcióról gondoskodik. Kolozsvárra jön Lascenco világhírű énekes, akinek rádió- és gramofonhangversenyei közismertek. Lascenco egyike a legszociálisabb énekeseknek. Gyönyörű tenorján leginkább román, orosz és olasz dalokat énekel, de megtanulta már a magyar nótákat is. Felesége nemzetközi relációkban is kitűnő táncosnő, úgy, hogy a télikert parkettje vele eredeti szint és hangulatot fog nyerni. A városban általános beszéd tárgya a Newyork télikertje, amely hivatva van Erdély fővárosának valóban fővárosi jellegét kölcsönözni.

Tisri-akció Palesztina javára Marosvásárhelyen

A marosvásárhelyi KKL bizottság Simon Márton elnökkel az élen mindent elkövet, hogy a bevételeit a mai rossz viszonyok dacára is növelje vagy legalább is a már eddig elért eredményeket megtartsa, ezért a központ utasítása alapján egy nagyszabású tisri akció lebonyolítását határozta el. A bizottság az összes helybeli ifjúsági szervezetek bevonásával egy megbeszélést tartott, ahol az ifjúság elfogadta az iroda által kiadott jelszót, hogy 10.000 lejt gyűjtsenek ebben a hónapban és megtették a kellő előkészületeket ezen összeg sikeres felhozására.

Az akció egy folyó hó 10-ikén a KKL javára a helybeli Aviva-Barisszia által rendezett tábornézetekkel kezdődött, melyen Várhely zsidósága nagyszámban jelent meg. A tábornézet a legnagyobb sikerrel járt, a programot az Aviva Barisszia, a Hasomer Hacair szolgáltatta.

Szavaltatok, énekszámok, szindarab, tornaműtáncok és táncszámok szórakoztatták a közönséget, ezenkívül egy komoly hébernyelvű beszédben ismertették a Tisri-akció jelentőségét. A sikeresen megrendezett tábornézet hivatalos része a Hatikvahval ért véget, amiután a közönség még sokáig ott maradt és gyönyörködött a fiatalok hórészében és szebbnél szebb héber énekeiben. (h. l.)

Meghívó

Az erdélyi és bánáti CFR és Kolozsvár város és megye területén lakó köznyugdíjasok egyesületének tagjait felhívjuk a megváltozott alapszabályok értelmében, hogy a választmány kiegészítése végett f. év október hó 2-án a Cuza Voda tér 2. szám alatti helyiségünkben tartandó rendkívüli közgyűlésre feltétlenül jelenjenek meg.

A Keren Kayemeth a zsidó nép földvásárló instrumentuma Erec Jisraelben

REGIA PUBLICĂ COMERCIALĂ
 LOTERIA DE STAT PRIVILEGIATĂ PE CLASE
 ROMÂN ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTÉK
LOTERIA DOUA ◊ **MÁSODIK SORSJÁTÉK**
 PLANUL TRAGERILOR ◊ JÁTÉKTERV

80.000 LOZURI
 SORSJEGY

40.000 CĂȘTIGURI
 NYEREMÉNY

Clasa I—Első osztály			Clasa III-ik osztály			Clasa V-ik osztály			
Tragerea — Huzás 19—20 Octomvrie 1932			Tragerea — Huzás 14—15 Decemvrie 1932			Tragerea — Huzás 8 Februarie—16 Martie 1933			
Căștiguri Nyeremény	Lei	Lei	Căștiguri Nyeremény	Lei	Lei	La clasa V-a în cel mai fericit caz se căștigă LEI:			
1		700.000	1		900.000	Az ötödik osztályban a legszerencsésebb esetben lehet nyerni			
1		300.000	1		300.000	10.000.000			
1		100.000	1		100.000	sau 8.000.000			
2	50.000	100.000	2	50.000	100.000	vagy 7.000.000			
5	20.000	100.000	5	20.000	100.000	sau 6.000.000			
10	15.000	150.000	10	15.000	150.000	sau			
20	10.000	200.000	20	10.000	200.000	vagy			
50	6.000	300.000	50	8.000	400.000	sau			
160	4.000	640.000	160	6.000	960.000	vagy			
2200	2.200	4.840.000	2200	4.400	9.680.000	Lei 5.000.000			
2450	căștiguri nyeremény	Lei 7.430.000	2450	căștiguri nyeremény	Lei 12.890.000	Un premiu Egy jutalom Căștiguri Nyeremény			
Clasa II-ik osztály			Clasa IV-ik osztály						
Tragerea — Huzás 16—17 Noemvrie 1932			Tragerea — Huzás 9—10 Ianuarie 1933						
Căștiguri Nyeremény	Lei	Lei	Căștiguri Nyeremény	Lei	Lei				
1		800.000	1		1.000.000	1 5.000.000			
1		300.000	1		300.000	1 3.000.000			
1		100.000	1		100.000	1 2.000.000			
2	50.000	100.000	2	50.000	100.000	1 1.000.000			
5	20.000	100.000	5	20.000	100.000	1 500.000			
10	15.000	150.000	10	15.000	150.000	1 300.000			
20	10.000	200.000	20	12.000	240.000	2 200.000 400.000			
50	7.000	350.000	50	9.000	450.000	3 150.000 450.000			
160	5.000	800.000	160	7.000	1.120.000	4 120.000 480.000			
2200	3.300	7.260.000	2200	5.500	12.100.000	5 100.000 500.000			
2450	căștiguri nyeremény	Lei 10.160.000	2450	căștiguri nyeremény	Lei 15.660.000	6 80.000 480.000			
Prețul lozului — A sorsjegy ára			1/1	1/2	1/4	1/8	7 60.000 420.000		
Pentru 5 cl. — Az öt osztály részére Lei			5000	2500	1250	625	8 50.000 400.000		
Pentru fiecare clasă Minden osztály részére Lei			1000	500	250	125	9 40.000 350.000		
							10 30.000 300.000		
							20 25.000 500.000		
							50 20.000 1.000.000		
							100 15.000 1.500.000		
							150 12.000 1.800.000		
							200 10.000 2.000.000		
							250 8.000 2.000.000		
							2170 7.000 15.190.000		
							27200 5.500 149.600.000		
							30200		
							Căștiguri nyeremény Premiu jutalom Lei 189.180.000		
							Total Összesen Lei 194.180.000		

**Colecturi autorizate în
 fiecare capitală de județ.
 Engedélyezett főelárusítók
 minden vármegye székhelyben.**

Coudenhove-Calergi a német sovínizmusnak és a jövő háborujának veszedelmét idézi

A Páneurópa-mozgalom vezére megállapítja a Népszövetség agóniáját és hogy Ottava után gazdaságilag sem állhat meg a szétépett Európa

A hitleristák külpolitikai álma

— Az Uj Kelet állandó tudósítójától. —

Bécs, szeptember 17. Az október elején, Herriot francia miniszterelnök elnöksége alatt összeülő baseli Európa-kongresszusnak elhangzott itt Bécsben a praeludiuma. A pánerópai szervezet vezére, Coudenhove-Calergi gróf cikksorozatát irt a mozgalom hivatalos újságba, a Páneurópába, amelyben egész veszedelem-sorozatot, háborút, nyomort, kultur-halált fest a közeli jövőendőre. A jelenlegi, izekre szétépett Európa a végveszedelemben rohan, ezt a jóslatot visszhangozza a sorozat mindegyik cikke, ha nem olvad össze idejében, máris, azonnal gazdasági és politikai egységbe. Coudenhove mint katonai szakértő Kurkovsky litván generális szekundál; ő szállítja az adatbéli támasztékot a vezér háborus jóslásaihoz. Mindezeknek a megnyilatkozásoknak politikai jelentőséget, nagy súlyt kölcsönöz a Herriot elnöksége. Bécsben az a vélekedés alakult ki, hogy a pánerópai szervezet a francia politika szövetségese, utegyen getője lett. Ez az összefüggés már meg nyilatkozott egyszer: a Tardieu terv nyilvánosságra hozatalát egy kelet-európai konferencia előzte meg, mely Budapesten, Auer Pál dr.-nak a budapesti francia követség jogtanácsosának, a hírhedt frankhamisítási pörben Franciaország képviselőjének elnöklése alatt tanácskozt és amelyen — csodálatos véletlen! — ugyanazok az országok voltak képviselve és ugyanazt a rezolúciót fogadták el, amikre a Tardieu tervelgetése kiterjedt, illetve amelynek szövege majdnem szóról-szóra megegyezett a Tardieu-terv szövegével. Most is aktív francia miniszterek ülnek a pánerópai kongresszus elnökségében és jelentős arányt foglalnak el benne Franciaország közismert keleti szövetségeseinek államférfiai. Romániából Titulescu, Iorga, Manoilescu szerepel a névsorban és Manoilescu lesz a hivatalos program szerint az agrárbizottság elnöke.

Kube, horogkeresztes vezér programja

Coudenhove riadója a német sovínizmus veszedelmét eseteli mindenekelőtt. Levelet publikál, melyet Wilhelm Kube, a Hitler-párt vezére, a nemzeti szocialisták porosz landtagbéli frakciójának elnöke intézett hozzá és amely hét pontba szedve tárja fel ennek a nagy német pártnak külpolitikai programját. Franciaország állandóan rabló-államnak van benne titulálva, a francia hadsereg fehér és színes hordának s a versaillesi szerződést röviden és velősen szégyenfoltnak nevezi Kube. Nem kíván sokat, mindössze a következőket: A szegény-szerződés érvényét veszíti. A francia rablóállam kártérítést fizet Németországnak. A Németországgal határos államokban népszavazás dönt a német lakosság állami hovatartozásáról. Ezek az államok: Lengyelor-

MICHEL 1933

Michel—Welt-katalog 1933
(in 1 Band) 270
mit Register 330
Michel—Welt-katalog 1933
(in 2 Bänden) 310
mit Register 370
Még ma rendelje meg. Postán utánvét-
tel. Beküldve franco.

LEPAGE-nál
CLUJ

szág, Csehszlovákia, Dánia, Belgium, Olaszország és Jugoszlávia. Ausztriát, Elzászt, a Svájc németlakó részét, Lichtensteint, Luxemburgot, Danzigot és a Memelvidéket egyszerűen bekebelezi Németországba a nagyétvágyu horogkeresztes párt. Flandriát Hollandiához csatolja. Megalakítja Németország elnöklése, nem: diktatúrája alatt, az európai államok szövetségét és visszafizeti az ugynevezett győztes, recte: rabló államokkal a Németországból kiszajtolt összegeket.

Coudenhove leszögezi: ez a program csak új világháború felidézésével valószínűsíthető meg. Hogy ez az új háború milyen kimenetelű lenne, ezt már Ludendorff megállapította. Még akkor is, ha történetesen Anglia, Olasz- és Oroszország, Ausztria, Magyarország, Bolgár és Törökország állana Németország mellett, a Lengyelországgal és a kis antanttal szövetséget Franciákkal néhány hét alatt megsemmisítené Németországot. A gáz kiirtaná a német városok lakosságát, a robbanószerkezet elpusztítaná a gyárakat. Csak a falusi lakosság egy része maradna meg. A békekötés után a határok nagyarányú eltolódása következne. A német nép megmaradt roncsait új területre telepítené át a győztes, hogy a Rajnától nyugatra, az Oderától keletre eső részeket bekebelezhesse és a maga népével telepíthesse be. Akkor határváltozások esnének, miát a népvándorlás idejében és ugyanolyan kulturális lezúllás lenne az eredmény.

Ottava tanulmányai

Coudenhove második cikke leszögezi, hogy az ottavai konferencia az első lépés a harmadik gazdasági kontinens megteremtése felé. A már meglévő kettő: az Amerikai Egyesült Államok és a Szovjetunió. A világháború tanulmányai beigazolták, hogy sem a szabadkereskedelem, sem a nemzeti védővám rendszer nem kielégítő gazdasági forma többé. Összefüggő nagy gazdasági területeket kell teremteni, melyek befelé a szabadkereskedelmet, kifelé a védővám rendszerrel valószínűsíthető meg és amelyek kiterjedésük, lakosságuk száma és nyersanyagokbani gazdaságuk révén autarkitást biztosítanak. Az Egyesült Államok és a Szovjet akár egy százesztendősi blokádot is kibírnak, mert majdnem hiánytalanul rendelkeznek a megélhetéshez, a harchoz és gazdaságuk kiépítéséhez szükséges nyersanyagokkal. Ilyen gazdasági kontinens megteremtésén dolgozik most Anglia, hogy a világ és az emberiség ama negyedrészenek, mely kebelében él, a feltétlenül szükséges nagy belső piacot biztosítsa.

E három nagy gazdasági imperium mellett a 26 részre szakadt Európa nem tud megállni. Meg kell teremtenie a gazdasági egységét. A nyugati ipar előnyvámokat kell nyújtson a keleti agrárállamok gabonatermésének, hogy hasonló előnyöket és piacot nyerhessen ipari termékei számára az agrár államokban. A nagy európai gazdasági komplexum létesítése sürgős feladat, mert Ázsia keletén már kialakulóban van a negyedik gazdasági imperium: a Japán által reorganizált és vezetett Kína.

A Népszövetség agóniájánál

A messiási reménykedések között 13 év előtt megteremtett Népszövetség agóniájánál, állapítja meg Coudenhove. A

közvetlen halál oka a mandzsuriai konfliktus lesz. Japán faképnél fogja hagy ni, mert a Lytton-jelentés nem elégíti ki. A katonai egyenjogúsítás problémája miatt Németország fog kiválni belőle. És nyomon követi majd Olaszországot, ha a leszerelés kérdésében és a békeszerződés revíziójára nézve nem jön létre megegyezés. A népszövetség üresen futó gépezetté lett, mummiává zsugorodott össze, elveszítette minden hitelét a nagy tömegek és főleg az új nemzedék előtt, mert sem a békét — Ázsiában véresre marcangolta egymást két tagja — sem a leszerelést, sem a tarthatatlannak bizonyult szerződések revízióját nem tudta megvalósítani. És a Népszövetség árnyékában tombol minden idők legborzalmasabb gazdasági krízise s még mindig megoldatlan a világháború kiobbantója, a kisebbségi kérdés.

A szent szövetséggel hasonlítja össze Coudenhove a Népszövetséget. A szent Allianszsal, mely szintén egy világháborúból sarjadzott, szintén a béke biztosítását tűzte ki célul és melyet ha-

A dési törvényszék felmentette a nagyvilmai zsidó kocsmáros házaspár meggyilkolásával vádolt parasztot

Bizonyítékok hiányában hozta meg fellüño ítéletét a dési törvényszék. Életfogytiglani fegyházat kért az ügyész és fellebbezéssel élt a felmentő ítélet ellen

Dej-Dés, szeptember 17. (Az Uj Kelet tud.) A dési törvényszék szombaton fejezte be a nagyvilmai borzlamas kettős gyilkosság bűnperének főtárgyalását. Emlékezik az Uj Kelet olvasói arra a háborzongató bűntényre, amelyet a Nagylonda melletti kis községben január 22-ről 23-ra virradó éjjel követtek el. Este 10 órakor meggyilkolták falu végé házikójukban Blau Hermann hetvenéves kereskedőt és feleségét. A gyilkosok tettének elkövetése után felgyújtotta a házat is. A falu lakói, mikor a tüzet lokalizálták, halva találták a házban Blau Hermann és feleségét és az első pillanatban az a feltevés alakult ki, hogy a szerencsétlen öreg zsidó házaspár megfulladt a tűz által okozott füstben.

A későbbi tüzetes vizsgálat folyamán derült ki, hogy úgy Blau Hermannnak, mint feleségének torkát borotvaéles eszközzel átvágták és ez okozta közvetlen halálukat.

A bűnygyben megindult vizsgálat során a gyanu előbb Coroiu Ioan kolozsmegei parasztra terelődött, aki régi haragosa volt Blaunak és mert rablógyilkos ságról szó sem lehetett, hiszen a Blau házaspárnak semmiféle vagyona nem volt, le is tartóztatták. Coroiu azonban alibit igazolt és ekkor terelődött a gyanu Mic Petru parasztra.

Micöt komoly gyanuokok alapján tartóztatták le. Mic Farcas Gavril parasztemberrel és Varga József cigány társaságában a szomszéd kocsmában mulatott. Mulatás közben ámentek Blauhoz, akitől egy pakli dohányt vettek készpénzért, majd egyet hitelbe akartak elvinni. Blau nem adta ki a dohányt, erre Mic csufolkodott az öreg zsidó emberrel, kényszeríteni akarta, hogy keresztet vessen, amit természetesen Blau megtagadott.

A vád szerint Mic afelett való bosszuban, hogy Blau nem adott hitelbe dohányt, lopózott be a házba és ölte meg mindkettőjüket.

A házkutatás során Micnél egy véres in-

HASZNOS TUDNI,
hogy SCHMIDTHAUER

Ugmandi

késérüveze gyorsan megszabadítja a romlott ételek káros következményeitől. Utasítás minden palackhoz mellékelve.

Kapható mindenütt!

sonlókép egy háború, melyet nem volt képes megakadályozni, omlasztotta össze. A Népszövetség szükségképpen információs irodává süllyed, mely a nemzetközi gazdasági, humanitárius és higiénikus feladatokról gyűjt majd egybe adatokat, — a politikai befolyásának azonban egyszersmindkorra vége. Helyét el kell foglalja az európai államoknak a brit világbirodalommal szorosán együttműködő szövetsége. Amerika és főleg a Kelet problémáit hamarosan ki kell kapcsolja munkaköréből a Népszövetség, mert a mandzsuriai megütközés nem az utolsó háború, mely Kína, Japán és Oroszország között dűlni fog. A kikapcsolással eléjét veheti, hogy a tűz átterjedjen Európára.

Az érdekes fejtegetéseknek, melyeknek — ismételjük — Franciaország miniszterelnökének aktív közreműködése a konferencián ad politikai súlyt, Coudenhove beállításában mindig ugyanaz a végkövetkeztetés: Teremtsetek meg az európai államok szövetségét! Kíváncsian várjuk, milyen praktikus eredményei lesznek ennek a felhívásnak, mit hoz a pánerópai konferencia.

(g. s.)

get találtak, amelyről a kolozsvári szakértői vizsgálat megállapította, hogy a vér azonos a lepedőn talált vérrrel. Varga Józsefnek a vallomása is érdekes volt. A cigány azt vallotta, hogy

Mic Petru felesége kijelentette előtte, miszerint csak férje lehet a gyilkos, mert a gyilkosságot követő napon nagyon ideges volt és ki se mozdul hazulról.

Mic Petru a terhelő bizonyítékok ellenére egész idő alatt tagadásban volt. Tagadó vallomását fenntartotta a dési törvényszék előtt is, amelynek dr. Istrate George és dr. Tiberiu Pop összetételű tanácsa nagy érdeklődés mellett tárgyalta a kettős gyilkossági pert. A vádat dr. Rosca képviselte, a védelmet dr. Farkas ügyvéd látta el.

Mintegy harminc tanút hallgattak ki, majd a vád- és védbeszéd elhangzása után hirdette ki a törvényszék meglepő ítéletét.

melyben bizonyítékok hiányában felmentette a vád és annak következményei alól Mic Petrut.

Az ügyész, aki vádbeszédében életfogytiglani fegyházat kért a vádlott ellen, fellebbezéssel élt a táblához az ítélet ellen.

Érdekl-e

A „gerer rebbe“ esernyője?

Egy chasszid hitközség rabbijának ugyanis sok gondja van. Személye általában a közérdeklődés központjában áll és óvakodva kell vigyáznia arra, nehogy a legcsekélyebb érzékenységre is okot adjon.

Különös dolog történt a gerer rebbe-nél...

Egy keresztény újságíró jött Gerben. Hatalmas zápor keletkezett és nem volt esernyője. A kocsis megpróbált kölcsönkérni egy esernyőt és végül a gerer cáddik házában sikerült kölcsönkérni egy esernyőt.

És ahogy végimentek a városban a chasszidok éles szeme észrevette a keresztény újságíró kezében a cáddik esernyőt. Nagy zugolódás támadt emiatt, mert az esernyő meg volt „szentelece“.

A gerer rebbe hivatalos cáfolatot adott ki. A szegény sámmesz azonban, aki az esernyőt kölcsön adta, elszóltta magát és minden kitudódott, hogy: valóban a cáddik esernyőjével járt az újságíró.

És a gerer rebbe tekintélyén bizony esorbát ejtett az esernyő kalandja.

Az alábbi históriának már szomorúbb háttere van. Egy kísérletről van szó, amelyet a bolsevikiek héber könyveket próbálnak eladni Európában és Amerikában. A németországi zsidóság vallási vezetői és a zsidó könyvgyűjtők levélbeli árajánlatokat kaptak a moszkvai „Menschdomrodnya kniga“-tól, a szovjet hivatalos könyvvállalatától héber vallási könyvekre és világi irodalmi termékekre vonatkozólag.

Az illetékes zsidó körök biztosra veszik, hogy azokról a könyvekről és folyóiratsokról van szó, amelyeket az oroszországi béth-hamidrasokból, tanházakból és egyénektől koboztak el a forradalmi hatóságok. Már akkor is kísérleteztek az elkobozott könyveknek a külföldi könyvpiacra való értékesítésével, a lengyelországi és a litvániai rabbik azonban „cheremet“ adtak ki az ilyen könyvek vásárlására. Ugy látszik ennek a kísérletnek a megismétléséről van szó. Dr. Meyer Hildesheimer berlini rabbi, aki szintén kapott Moszkvából ilyen árajánlatokat, nyilatkozatott arról, hogy a zsidó Távirati Iroda munkatársának, melyben figyelmezteti az érdekelteket, hogy a rabbinak eme tilalma még mindig érvényben van.

Érdekl-e, hogy Palesztinában is megindult a filmipar? A „FEJ“ (Film Erec Jisraeli), amely a napokban készült el egyik filmjével, újabb filmprodukciónak felvételét kezdte meg C. Liebermann egyik elbeszélése nyomán. A film 2000 méter hosszú lesz. A főfelvételeket az Emek Jezroelben eszközlik.

A filmársaság nagyszabású laboratóriumot épített Tel-Aviv „Geulah“ negyedében a felvételek feldolgozására.

Négyszobás, parkettes, fürdőszobás lakás

október-novemberre

kiadó

Értekezni ügyvédi irodában: Cluj, Strada Vlahuța 3. földszint 4.

SPORT

Ma: CFR—Haggibbor, KMSC—KAC

A papirforma a Haggibbornak kedvez

Cluj-Kolozsvár, szeptember 17. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári sporttelepen ma rendkívül érdekes futballprogram bonyolódik le. A kerületi labdarugó bajnokság első fordulóján a CFR és a Haggibbor, illetőleg a KMSC és a KAC csapatai állanak egymással szemben. A mérkőzések azért bírnak különös jelentőséggel, mert az új rendszerű bajnokságok szabályai szerint a kerületi bajnokságok győztesei országos bajnokságokat is játszanak és ezeknek győztese a jövő évben már részt vehet a nemzeti bajnokságokban. Ilyenformán a helyi csapatok drukkerjei az egyes csapatok bajnokságáért izgulnak. A kolozsvári bajnokságokat e pillanatban akármelyik csapat meg nyerheti, mert a csapatok játékerjei egyenlő. Technikai tudás szempontjából kétségkívül a Haggibbor vezet a csapatok között és a csapat az utóbbi hetekben gólszónyát is kiheverte: a nyár folyamán több szép eredményt ért el a legjobb képességű vidéki csapatok ellen és a szezon gólrugó mérlege a Haggibbor javára aktív. A papirforma szerint így tagadhatatlanul a Haggibbor a kolozsvári kerületi bajnokság legnagyobb favoritja, amit a résztvevő többi csapatok is elismernek. Így fokozott érdeklődés előzi meg a csapat mai bemutatkozását. Kolozsváron legutóbb a szatmári Törökves ellen láttuk a Haggibbort játszani és ekkor a csatársor kirívó hibáin kívül meg voltunk elégedve a csapattal. Megbízható védelem és halvesor mellett a csatársornak is voltak jó pillanatai, de mint mondtuk: a csatások gólszónyában szenvedtek. A Törökves-mérkőzés óta a Haggibbor minden vasárnap más helyütt mérkőzött, jönevű vidéki egyesületeket szép gólaránnyal győzött le, ami arra mutat, hogy a belső trió visszanyerte bátorságát a kapu előtt. Reméljük, hogy a mai mérkőzésen sem lesznek bajok a csatársorral és első meccsét győzelemmel uralja meg a csapat a bajnoki fordulóban. Ellenfele: a CFR melynek ka-

puját klasszis kapus védi és csatársorát a jóképeségű Orosz irányítja. A csapat többi játékosairól ugyszólván semmit nem tudunk. A CFR az utóbbi években vidéken szerpelt, legutolsó kolozsvári meccsét, ha jól emlékszünk éppen a Haggibbor ellen vívta meg és ez 2:2 arányban eldöntetlenül végződött. A mérkőzés teljesen nyílt és a két csapat táborában éppen ezért nagy izgalommal várják a mai összecsapást.

A két csapat a következő felállásban veszi fel a küzdelmet:

Haggibbor: Rosenfeld I., Zélig II.—Havas, Hirsch—Ordentlich—Márk, Naftali—Barabás—Weisz—Rosenfeld II.—Mózes.

CFR: Mjcu, Szigeti—Muresan, Costea—Kozák—Resinar, Oltean—Bodea—Orosz—Muresan II.—Sandru (Dejeu.)

A mérkőzést Mjivoiu bíró vezeti. A rákövetkező KAC—KMSC mérkőzés bírója Muntyán.

A nemzeti bajnokságok második fordulójában csak egy meccs lesz és pedig az AMTE és Brasovia csapatai között.

Bukarestben nagy érdeklődés mellett Károly király elnökletével zajlanak az országos bajnokság küzdelmei. A bajnok részt vesznek az athéni balkánolimpián.

Budapestben a cseh-magyar válogatott mérkőzést játsszák le. A magyar fővárosban pesszimizmussal itélik meg a csapat formáját és ezért az érdeklődés is csekély a mérkőzés iránt. A magyar csapat csak szerencsével győzhet a jó formában lévő csehek ellen.

A Romania ma két csapatot szerepeltet vidéken. Egyik Szamosújváron a Sparta, a másik Désen a Somes csapatának vendége lesz.

Az Univeristatea Zsilvölgyében játszik két mérkőzést.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Indig Alfréd hangversenyét csak kedden este tartja meg. Élénk és meleg érdeklődés előzte meg Indig Alfréd szombat estére hirdetett előadását. Sajnos, az előadást el kellett halasztani, mert a kiváló művész állapotában szombatig nem következett be olyan öröndetes változás, hogy teljes fizikai diszpozíció mellett eljátszhatta volna a hatalmas műsora. Indig Alfréd hangversenyét emiatt kedd este halasztotta. A hangversenynek ez az utolsó terminusa, annál is inkább, mert Indiget szeptember 25-re a berlini filharmónikus hangversenyén szerződése köti s emiatt már szerdán este el kell Kolozsvárról utaznia. A művész szíves elnézését kéri azokról, akik hangversenyére már megváltották a műsört és kéri a közönséget, hogy az iránta minden alkalommal tanúsított meleg rokonszenvet és érdeklődést tartsa fenn. A keddre halasztott hangversenyre a műsor Lepage könyvkereskedésében váltható meg.

Szinkór-Mozgó műsora

Vasárnap délelőtt 11-kor: Matiné. Marco, a bohóc. Páratlanul izgalmas, zenés, énekes, beszélő cirkuszdráma és a hangos kísérőműsor. Matiné hely-árak.

Hétfőn fél 4, fél 6 és fél 8 órakor: Kedden fél 4, fél 6 és fél 8 órakor: Szerelmek országa. A Gaumont első románul beszélő és éneklő filmszerege. Főszereplők: Suzy Pearson, Pierre Nay, R. Dostac és Renée Veller. Rendező: Morlhon.

Hétfőn és kedden fél 10 órakor: Gold master, a leghíresebb hipnotizőr és telepatikus fenomenon önálló előadása. Teljesen új mutatványok! A legdrágább jegy ára: 30 lej!

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, szeptember 18.

Bukarest. 6.40: Grammfón. 7: Zeller: A madarász c. operettje.

Budapest. 9: Újsághírek, kozmetika. — 10: Istentisztelet. Utána időjelzés, időjárás, majd hangv. 3: A földművelésügyi minisztérium előadása. 3.45: Szalózenekari hangv. 4.45: Időjelzés, időjárás. — 5: Néprajzi közvetítés Galambos zalamegyei községből. 5.45: Magyar nóták. 5.45: Magyar nóták. 7: Sporteredmények, 7.20: Előadás a Stúdióból. 9.10: Időjelzés, sporteredmények, majd cigányzene. 10.30: Szalózenekari hangv.

Bécs. 10.30: Táncczene. Berlin. 7.10: Kétszáz tagu fuvószene. Frankfurt, Wagner: Rienzi c. operája. Hamburg. 8: Olasz operast. Heilsberg. 7: Népies táncok grammfónon. Langenberg. 7: Jarno: Az erdőszleány c. operettje.

Hétfő, szeptember 19.

Bukarest. 7.45: Zongorahangv. 8.15: Négyesek.

Budapest. 9.15: Zenekari hangv. 12.05: Cigányzene. 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Időjelzés, időjárás, hírek, 5: Előadás. 5.30: Hangv. 6.45: Német nyelvtanítás. 7.15: Grammfónhangv. 8: Kiss Ferenc előadástje. 8.45: Időjelzés, hírek, 9: Fall Leo-est. Utána: Időjárás, majd cigányzene.

Bécs. 7.30: Dajos Béla hangv. 9: Zongorahangv. 10.35: Jazz.

Berlin. 7.15: Szór. zene. Frankfurt. 8: Hangverseny. Heilsberg. 7.30: Szonáták fuvólára. Langenberg. 9: Vidám est, német táncok. Lipse. 9.10: Zenekari hangv.

Okos gyerekek

mindent Lepage-nál vásárolnak. Minden vevő ajándékot, ingyen sorsjegyet, tanrendet kap.

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vas-tagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apró-hirdetés 30 lej. Allástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

FESÜK, FOGKEFEK, HAJKEFEK és mindenféle kozmetikai cikkek legolcsóbban csak a D'OR illatszertárban, Föter 9.

Engedélyeket, vámolási ügyeket és bármilyen bukaresti megbízást elvállalok. Hirsch Salamon Huedin, Str. I. Maniu 5.

Két jókarban lévő sefer thora כשר תורה ספר oleson eladó. Kohn József, Tg-Mures, Str. Oct. Goga 15.

Komplett modern ebédlő oleson eladó. Str. Dorobantilor 43.

Kiadó okt. 1-re egy butorozott szoba előszobával és fürdőszobával. Egy szoba, konyha, speiz. Malom ucca 14 Leb.

Nősülne (esetleg bensősülne) előkelő nagyvállalat jömegjelenésű főtisztviselője. Igénye: 18—24 éves izr. leány megfelelő hozománnyal vagy körülménnyel. Hozzáértő levelet az Uj Kelet kiadó-hivatalához „Mediator“ jelígre kéri.

Keresek vidékre idősebb nevelőnőt egy fiú gyerek mellé, németül beszélő előnyben részesül. Cim a kiadóban.

Kiadó egy szép uccai és egy udvari szoba, fürdőszoba használattal. Egyetem ucca 3. sz. I. emelet 4. és Str. Dorobantilor 5.

Teljesen képzett diplomás kozmetikus nő elhelyezkedést keres kozmetikai intézetben. Esetleg elmenne asszisztensnek bőrgyógyász, vagy nőgyógyászhoz is. Cim a kiadóban.

Eladó gyermekocsi Str. Radulescu 46. (Magyari telep).

Fix és magas jutalékkal akvizitőröket felvesz a Családi Olvasóköri. Szentlélek ucca 1.

Nagyváradon központban lakó intelligens zsidó családnál urileány, vagy diákfiú teljes ellátást kaphat, fürdőszoba- és zongorahasználattal. Özv. Berger Antalané Oradea, Vámház ucca 39. Kert uccai srokház.

Varrónó, elsőrangú francia. és angolmunkás vállalja nagyon olcsón a legkülönböző fazonok készítését, csakis saját lakásán: Calea Victoriei (Magyar u.) 139. Hátul az udvarban.

Nősülne vagyonos, középkorú orvosspecialista, élettársul keres kimondottan szép, művelt urileányt izr. uricsaládból hozománnyal. Leveleket „Karrier“ jelígre a kiadóba kéri.

Keresek gyermekek mellé jobb házból való vallásos zsidó leányt, aki a háztartásban is segítkezne. Leveleket fizetés megjelölésével Meisner Manónak, Ludus.

Figyelem! A legolcsóbb és a legmegbízhatóbb beszerzési forrása könyveknek, maczoroknak, minden fordításban, telefonon és mezuzának, valamint taliszor gyári raktára: Librarie S. Weisz Sighet.

Keresek megvételre kicsi vidéki nyomda berendezéséhez jókarban lévő amerikai gépet, megfelelő betűkkel. Ajánlatokat kéri: Kohn Dezső, Crai-Doroh, jud. Satu-Mare.

A Magyar Színház ruháira és büfféje bérbeadó. Feltételek a színház gazdasági hivatalában megtudhatók.

Élelmiszerüzlet a belvárosban gyári le-rakattal társat keres. 150.000 lej kp. „Biztos egzisztencia“ jelígre a kiadóba.

Vászonárukat, abroszokat potom áron vásárolhat. Ritka alkalom. Érdeklődni Venus, Reg. Ferd. 19. Csak rövid ideig.

Naponta frissen fejt kóser tehén- és bivalytej (hához szállítva is), valamint tejszín, tejföl, vaj és túró kapható Schwartz Ignác-nál, Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7. Ugyanott vegetárius koszt — kihordásra is — kapható. Csak megrendelésre.

Zongora- és német tanítónő redukált ártért avagy lakásért órákat adna. Cimeket „Tanítónő“ jelígre kéri a kiadóba.

HIREK

Két ellentét? Ezen gondolkodtam a napokban, hogy egyazon órában két Kolozsvárra jött vendéget megismerem: az egyik regáni, a másik bukovinai. Az egyik: Chaim Mordche Roller, aki főrabbi Targul Neamtiban, közel hetvenes, a másik dr. Max Diamant, aki ügyvéd Csernovitzban, volt országgyűlési képviselő. Roller főrabbi nálunk élő gyermekeit jött meglátogatni és itt néhány prédikációt tartott a vallásos zsidó tömegeknek, akik zsufoltság megtöltötték a templomokat. A régi vágású zsidó tudós nemes típusa. Minden szaván, minden szófördulatán a Biblia és Talmud szelleme. Jámbor a bölcs. Egy szombat délutáni lakomán alkonyat felé habbalisztikus, népies morált adott elő. Ahogy rátapadtak a tekintetek, ahogy kezüket füleikhez igazítva lesték a bölcsesség szavát — ősi palesztinai kép volt.

Csöndes, nagyhírű tudós. Halachikus rezonanzumai több kiadást értek el. Ami ma a legnagyobb ritkaság.

A másik. Negyvenkét-nyolcvan éves. A legjobb nevű bukovinai ügyvéd. A zsidó ügyvédek és a nemzsidók is kevés kivétellel, legyünk csak ösztönték, hívásuk követelte munkájuk után nem szaladnak, hogy pallérozzák a telküket, hanem leülnek és vagy alsóznak, vagy brügelnek, vagy egymást szapulják, vagy szidják a jelen viszonyokat. Amiből általában semmi jó nem szokott kijönni. Dr. Max Diamant a szabad idejében kinegy zsidó temetőkbe, meglát egy régi érdekes követ, lefotografálja. Meglát rajta egy jelet, ami fölött elnéz az ember. Ő ősi szimbolumokat fedez föl: zsidóknak a többi népekkel való régi, régi kapcsolatait. Elutazása előtti éjszaka órákat töltöttem a szállodai szobájában, ahol megmutatta rajzait és főlételeit, amik nagyon érdekesek voltak, de ennél is érdekesebb volt számomra a telkesedés, amivel a primitív köfaragás zsidó művészetét interpretálta.

Más téma és mégis ugyanaz a hang, ugyanaz a szellem: a zsidó népi szépségek és szellemi energiák akkumulációja két más-más kulturájú emberfiában. Mindketten: a régi vágású rabbi és a modern történész egyet akarnak: a népet szolgálni. Az egyik erkölcsét akarja nemesíteni, a másik szellemét fölvilágosítani.

Alapjában nincs ellentét közöttük.
(sz. i.)

A Cluj-i Kongr. Izraelita Hitközség titkári hivatala közli az érdekelteknél, hogy a templomülések bérbeadása megkezdődött. A régi bérlők folyó hó 22-ig újíthatják meg bérlőleveleiket, míg a ki nem váltott, illetve meg nem újított ülések 23-tól 28-ig új bérlőknek fog adani. A hitközség elöljárósága az összes ősi ünnepekre dr. Weisz Pál rabbi-hitközségi elöljáró hivat meg, hogy ezzel is emelje az ünnepek fényét és áhítatát. Az előjáróság tekintettel volt a súlyos gazdasági viszonyokra és az ülések bérletét lényegesen redukálta. Felkértek az érdekeltek, hogy üléseiket a jelzett időn belül váltsák ki a titkári hivatalban (Calea Regele Ferdinand 54. I. e. d. e. 3-1 és d. u. 3-6). Felhívjuk ezúton is a templomlátogatók figyelmét arra, hogy csak imaszék-jeggyel lehet a főünnepken a templomba bejutni, jegy nélkül senkit sem fognak beengedni, mert csak annyi jegy adatik ki, ahány férőhely a templomban van. A tulsufolás pedig életveszélyes és hatóságilag is tilos. Ajánlatos, hogy mindenki idejében gondoskodjék megfelelő templomi ülésének kiváltásáról.

Első Filléres gyors Budapestre
Szeptember 23-án reggel 6 órakor, érkező Budapestre d. u. 2 órakor. Vissza indul 27-ikén este. Részvételi díj 700 lej. Utazás és vízum. Jelentkezés Hermes menetjegyirodánál Cluj, Calea Regele Ferdinand 13. Jelentkezési határidő szeptember 18.

A negyvenedik életévig az egészség gondozása nem okvetlenül szükséges, mivel a fiatalság ereje magától is megóvja a betegségtől. Ilyenkor óvatos életmódra kényszerít bennünket a már nem annyira ellentálló szervezet, úgy, hogy megfelelő szervekkel kell elejét vegyük a közeledő betegségeknek. Szerveink gyengébbek lesznek és már nem képesek a segítség nélküli védekezésre. Kitérő szer ilyen célokra az Urodonal, amely élénkíti az anyagcserét és megszabadítja a testet minden lerakódástól, számos rendellenesség okozójától. Urodonal elősegíti a legyengült szervek működését és megakadályozza így a korai vénülést.

Hasszorulás, rossz emésztés, erős bomlási és erjedési folyamat a gyomor-bélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúltengés a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata mellett visszafejlődnek. Számos orvos a Ferenc József vizet mindkét nembeli felnőtteknek és iskolás gyermekeknek kitűnő sikerrel rendel. A Ferenc József keserűvíz gyógysejtrákokban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Héber-est a budapesti Studióban. Kedden este, szeptember 20-án romániai idősámítás szerint feltizenegy órakor a budapesti Studió másfélórás héber estét rendez Lineczky Bernát főkantor (ének), Kálmán Oszkár (ének), Wehner Géza (harmonium), Revere Gyula (hárf), Friss Antal (gordonka), Berend Endre (hegedű), Wachtel László (hegedű) és vegyeskar közreműködésével. Részletes műsor a következő: 1. Harmoniumbevezető. Előadja: Wehner Géza. 2. Má Tau-vu, énekl. Lineczky Bernát, harmonium, hárf, hegedű és gordonkakisérettel. 3. Tauw l'haudausz, énekl. Lineczky Bernát harmonium és vegyeskórus kísérettel. 4. Un' szane taukef, tenorszóló, énekl. Lineczky Bernát, basszuszóló, énekl. Kálmán Oszkár, harmonium és vegyeskórus kísérettel. 5. Kiduseh, énekl. Lineczky Bernát, harmoniumkísérettel. 6. W'somru énekl. Lineczky Bernát, harmonium és vegyeskórus kísérettel. 7. Uwucho jumar, énekl. Lineczky Bernát harmonium és vegyeskórus kísérettel. 8. Jigdal, énekl. Kálmán Oszkár, harmonium, hárf és vegyeskórus kísérettel. 9. Ászé l'maán semecho, énekl. Kálmán Oszkár harmonium és vegyeskórus kísérettel. 10. J'hi rocaum, énekl. Lineczky Bernát harmonium és vegyeskóruskísérettel. 11. Adaun Aulem, énekl. Lineczky Bernát, harmonium és vegyeskóruskísérettel.

Orvosi hír. Dr. Berner Mór börgyógyász, nemibetegségek szakorvosa (Tg-Mures, Szt. György u. 22.) külföldről hazaérkezett és rendelését újból megkezdte.

Gyermeke

iskolacipőt hol veszi? Természetesen Hoffmann cipőüzletében, mert csak Hoffmannnál kap prima, tartós és kényelmes, de emellett nagyon olcsó iskolacipőt. **HOFFMANN Cluj, Calea Regele Ferdinand 19.**

Figyelmeztetés a nagytemplomi, sasz chevra és pótimaházulések ügyében: Figyelmeztetjük mindazokat, akik a múlt évben a Strada Pariban lévő orth. nagytemplomban, a Strada T. Vladimirescuban lévő Sász Chevra-templomban, valamint az Eötvös uceai iskolahelyiségekben berendezett pótimaházban ülést béreltek és bérletüket az idén is fenntartani óhajtják, hogy azt legkésőbb szeptember 23-ig, azaz szeptember hó 25-ig újítsák meg, mert ezen határidő lejártá után a fennmaradt ülések a régi bérlőkre való tekintet nélkül szabadon lesznek kiadva. Az orth. izr. hitközség imaszék kezelősége.

Még 3 napig jelentkezhetik az Első Filléres gyorsra Budapestre. Indulás Clujról szept. 23-án reggel 6 óra 41 perckor. Visszaindulás szept. 27-én. A részvételi díj 700 lej. Benne foglaltatik utazás és vízum. Utlevél külön. Jelentkezési határidő szept. 21. Jelentkezni: Hermes menetjegyiroda Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 13. Dacia menetjegyiroda Oradea, Révész Béla menetjegyirodája Tgmures, Hermes menetjegyiroda Brasov.

Házasság. Havas Irénke Cluj és Székely Imre Budapest házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

Tíz évi budapesti működés után, ahol szalonomat a legelőkelőbb hölgyközönség frekvenciálta, nőruhaszalonomat szeptember elsején megnyitom Cluj, Strada Berthelot 6 (Eötvös uce), ahol a hölgyek mérsékelt áron juthatnak a legelőkelőbb és legutolsó divatszertint toalettjeikhez. **GABEL VIMOSNÉ.**

Hindenburg elnök táviratilag üdvözölte a nagyszebeni evangélikus püspököt. Berlinből jelentik: Hindenburg elnök Friedrich Teutsch nagyszebeni evangélikus püspököt 80 ik születésnapja alkalmából táviratban üdvözölte és dedikált fényképét küldötte meg az egyházfőnek.

Lejárt a lengyel-francia katonai egyezmény. Párizsból jelentik: Tegnap lejárt a lengyel-francia katonai egyezmény. Mivel a szerződést egyik oldalról sem mondták fel, az automatikusan további tíz évre meghosszabbítottnak tekintendő.

Krisis Ide,

krisis oda, önnek azért mégis szüksége van most cipőre. Hoffmann cipőüzletébe megérkeztek az új őszi és téli modellek. Elegáns, tartós és olcsó cipőt kizárólag Hoffmannól vehet. Tehát irány: **HOFFMANN Cluj, Calea Reg. Ferdinand 19.**

Villanyórát ellenőrző iroda nyílt. Az első romániai „Control” villanyóra magánellenőrző iroda címen a Calea Regele Ferdinand 20 sz. alatt működését megkezdte. Az iroda nemcsak a villanyórákat ellenőrzi minden hónapba, hanem a lakásoknak a belső vezetéket is és azt rendben tartja. Amennyiben valahoi anyagpótlásra volna szükség a vezetéken, azt ingyen pótolja. Az ipari cégeknek, gyáraknak, nyomdákknál, nemcsak a hálózatot hanem a motorokat, transzformátor és villanyáramra berendezett gépeket is karbantartja. Nemkülönböztetve Röntgen, Diatermia és más speciális orvosi gépek karban tartását is vállalja. Továbbá berendez és javít mindennemű speciális electro és hydrotechnikai berendezéseket. Ezeket egy minimális díjért végzi. Beiratkozáskor 10 lej fizetendő villanyóránként egyszer és mindenkorra. A tagsági díj 25 lej, melyért egy villanyóra ellenőrzési és a vezetékek karbantartási díja foglaltatik. Közlebbi felvilágosítást az iroda készségesen nyújt.

ÉRTESETÉS! A Cluj-i Rapid Szindikátusnak szüksége lévén a tagok részére tüzfára, felkéri az érdekelteket, hogy adjanak be ajánlatot tüzfára házhoz szállítva. **Rapid Szindicatus, Calea Dorobantilor No. 11. Cluj.**

Arverési hirdetmény. Alulírott közhírré teszem, hogy folyó hó 19-én délután 4 órakor Pata uca 85 szám alatt különböző ingóságokat késedelmes adós kárára és veszélyére közzégyűző közbenjövetelemmel megartandó nyilvános árverésen 100.000 lej kikiáltási ár mellett, de azon alul is el fogok adni. Cluj, 1932. szeptember 17. **Lázár Henric.**

Ma zajlanak le a kamarai választások Svédországban. Stockholmól jelentik: Svédországban ma, vasárnap folynak a kamarai választások. A pártok erőviszonyában alig várható változások. A svéd kamarának 234 tagja van. A legutóbbi törvényhozásban a konzervatívoknak 73, az agráriusoknak 27, a néppártnak 28, a szociáldemokratáknak 90, a kommunistáknak 8 mandátumuk volt. A többi mandátum birtokosai pártokon kívül állók voltak.

Porcellán-gyár „IRIS”

román keramikai r. t. Cluj-Kolozsvár teljes üzemben lévő

a n. é. közönség rendelkezésére tartja az alábbi gyártmányait: **Porcellán gyártmányok,** háztartási cikkek, ebédli, kávé- és teáskészletek fehérben vagy rendelésre a legszebb mintákban. **Electrotechnikai és gyógyszerészeti cikkek. Cse répkályhák** fehérben vagy különféle színekben a legmodernebb mintákban **Fali fajaaccsépők. Tűzálló téglák** rendes és különleges formákban, normális és magasabb tűzállóképességgel. **Mind ezekből nagy választék a gyári raktárainban Str. Chintăului (Kajántói út) 74. sz.**

Ujjászervezők a nemzetközi acélkartell. Párizsból jelentik: A nemzetközi acélkartell ujjászervezők. Valószínűleg látszik, hogy ezuttal sikerülni fog a kartell egyezményt egész Európára kiterjeszteni, mert az angolok is készeknek nyilatkoztak a kartell egyezmény aláírására.

Anglia a háboru befejezése óta 100 millió font sterlinget helyezett el Közép-Európában. Londonból jelentik: Anglia Közép-Európában a háboru után 100 millió font sterlinget helyezett el. Pénzügyi körökből szerzett értesülések szerint a londoni hitelezők nincsenek ellene annak, hogy a magánkövetelések kamatait leszállítsák. A közép-európai országoknak ezt kérnük kell s hivatalos kormányrésztől sem fognak nehézségeket gördíteni a kamatcsökkentés elé.

Sinia
EGY FINOM, SZOPÓKÁS CIGARETTA, AMELYET OKVETLEN NOL KI KELL PRÓBÁLNI!

Szivesebben szív szopókás cigarettát? Ha igen, úgy vásároljon azonban egy doboz Sinia szívarkát. Eddig Sinia „a Kárpátok gyöngyét” jelentette, csodás erdőt, szép kastélyokat és villákat. Most még egy finom cigarettát is jelent, amely növeli fogja a dohányzás örömeit. Próbálgon meg egy cigarettát még ma!

20 PARAFÁ SZOPÓKÁS CIGARETTA
LEI 24

NAPRÓL NAPRA

Az angol rádió novemberben fogja ünnepelni 10 éves fennállását. Remélik, hogy ez időpontig az angol rádió-előfizetők száma el fogja érni az öt milliót.

A kaliforniai színészegyesület megállapodást kötött három amerikai vasúttársasággal, melynek értelmében a Los Angeles-Newyork vonalon kelet felé szállítandó halottakhoz kíséreként olyan állásnélküli színészeket alkalmaznak, akik a keleti partvidék államaiból valók s nincs meg a lehetőségük a Newyorkba való visszajutásra. Két hét alatt 150 színész hagyta el így Nyugatamerikát s kísért halottat az amerikai kontinensen át.

Ronald Colman filmszínész 400 ezer dollár kártérítésre perli Samuel Goldwyn filmvállalkozót. A filmszínész kifogásolja azoknak az életrajzoknak tartalmát, amelyeket a vállalat róla a saját töirodák útján terjesztett s azt állítja, hogy ezek alkalmasak arra, hogy színészi renoméjét aláássák. A per kimenetele elé nagy érdeklődéssel tekintenek, mert a bíróságnak el kell döntenie azt az elvi kérdést, vajon a filgyárak a reklám érdekében terjeszthetnek-e hazugságokat is a művészekről.

Maurice Chevalier és Adolphe Menjou mellett még Albert Préjean film sztár is az osztrák fővárosban tartózkodik. A három filmsztár együtt járkel a városban s a rendőröknek ugyan sokszor akad dolguk követőik csoportosulásainak szétosztatásával.

Valódi ezüst óralánc

és egy valódi svájci óra modern fozonu, 3 évi jótállással összesen 290 lej. 2 darab 14 karátos arany jegygyűrű 560 lej. Zalogcádlat és törtarany legmagasabb áron veszek. Régi ékszerjeit csekély áron átalakítjuk, csak Orlov-nál, főpostával szemben. Vidékre utánvétellel. Saját ékszerkészítő üzem.

UJ KELET *Legújabb hírek*

A kormány újra megígérte a kartellek megrendszabályozását

Súlyos sértések hangzottak el a kamarában a hadihajó-panama miatt

Szocialista indítvány a katonai szolgálati idő leszállításáról

Bucuresti, szeptember 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai délelőtti ülésén dr. Lupu ismét előhossa az Ardealul hajó megvásárlását és megállapítja, hogy Mirto, amikor tegnap válaszolt a szavaira, egy levelet olvasott fel Vlasopol hajóparancsnoktól. De a levélnek csak egy részét olvasta fel.

Mirto: Az egész levelet felolvastam. Lupu: Akkor önt valami gazember félrevezette.

Mirto: Vlasopol felesége tegnap nálam volt és felháborodásának adott kifejezést a történetek felett.

Lupu: Vlasopol felesége nem ismeri a tényállást. Ön derék és intelligens ember, de felületes. Ha ellenőrizni fogjuk és megakadályozzuk a rablásokat, a polgárok nem fizetnek majd kétszerannyi baksist, mint amennyi adót, akkor nem lesz szükség lordokra és peerekre. Nagytakarításra van szükség az egész országban. Ne folytassa azt az ügyet, hanem vezesse le az egész ügy szigorú vizsgálatát.

Súlyos sértés és bocsánatkérés

Mirto: Vlasopol levelének csak egy részét ismerem, amely azt mondja, hogy egy semmirevaló ember támadja őt, aki a legkorrektebbül járt el.

Lupu: Egy miniszter, aki ilyen felületesen jár el, ugyanolyan semmitörő ember. Nagy zaj.

Pop-Cicio elnök, rendreutasítja Luput...

Mirto kijelenti, nem érti Lupu idegességét, ő nem rá értette, a levél kitételét.

Lupu: Akkor én is visszavonom, amit mondtam.

Mirto ezután felvilágosítja Luput, hogy egy másik Ardealul nevű hajóról lehet tudomása, mert az a hajó, amiről Lupu beszél, 20 éves, a most vett hajó pedig 9 éve épült. Egyébként hangsúlyozza, hogy akkor, amikor ezt az ügyet nyelbeütötték, ő még nem volt miniszter, de megállanítja, hogy nem értent semmi visszaélés.

Roseteanu a hátrálékos nyugdíjak ügyét teszi szóvá, Félő, hogy ha ez év végéig nem egyenlítik ki ezeket a hátrálékokat, akkor a költségvetésből el fognak tűnni ezek az összegek.

Mirto: Egy rendelettel megoldjuk a problémát.

Cociusna a telefondíjak leszállítását kívánja.

Az üvegkartell megrendszabályozását kéri

Pop Virgil kéri a táblaüveg árának leszállítását. Egy négyzetméter ára 112 lej, holott 25 lejnek sem szabadna lennie.

Mirto: Meg fogjuk rendszabályozni a kartelleket és a bűnösöket megbüntettjük.

Cuza: Ezt ipar- és kereskedelmi miniszter kartása nevében is mondja?

Mirto: Természetes. A párt programjában van benne ez a törekvés.

A szocialisták a katonai szolgálati idő leszállítását kívánják

Raduceanu szocialista követeli a katonai szolgálati idő leszállítását.

Peripletianu és Cuza tiltakoznak.

A kamara ezután megszavazta a

CFR autonómiájáról szóló törvény módosítását.

A kamara délutáni ülésén Raduceanu szocialista támadja a CFR autonómiáját.

Az elnök Man Ielkész, aki visszavonta lemondását a kamarai alelnökségről, figyelmezteti Raduceanun, hogy ne kalandozzon el a tárgytól.

Raduceanu erre hamarosan befejezi beszédét, mire Negura liberális különösnek találja, hogy a kormánypárt most meg akarja szorítani a CFR autonómiáját, holott azelőtt a széles körű autonomia híve volt.

Radovici iorgista szerint Ionescu tábornok nemzeti hős, aki az államvasutat modern szellemben vezeti és rendet teremtett. Nem alattomos támadásokat, hanem dicsőítet érdemel.

Ezután Popov Adonis szólal fel a

CFR-ről szóló törvényjavaslatához.

A szenátus ülésén Zipstein szenátor kérdezi, mi lett azzal az 50 millióval, amit Iorga utalt ki a beszarábiai gazdák vetőmag szükségleteire, de a pénzből semmit sem láttak a beszarábiaiak.

A szenátus ezután folytatta a kényszerigezvésegi törvény vitáját.

A földművelésügyi miniszter 45 millió lej hitelt kapott a minisztertanácstól a Banca Nationala révén buzavetőmagok beszerzésére. A 45 millió december elsejéig visszafizetendő. A miniszter felhívására azonban igen kevesen jelentkeztek a gazdák közül, akiknek ugyilátszik nincsen pénzükr erre a célra. Valószínű, hogy készpénz helyett más termékekért fogják cserébe adni a vetőmagvakat, a gazdák által beszállított termékeket pedig a hadsereg szükségleteire fogják fordítani.

A stresai konferencia zárójelentése szabadelvű kereskedelempolitikára kötelezi az aláírókat

Letárgyalják a gabona-revalorizációs egyezményjavaslatot. Hetvenötmillió aranyfrank lesz a revalorizációs alap. A közös pénzügyi alapba az egyezményt aláíró államok egyforma nagyságu összeget fizetnek be

Párizs, szeptember 17. Stresában az agrárbizottság tárgyalta a gabonarevalorizációs egyezménytervezetet. A revalorizációs alap 75 millió aranyfrank lesz, amelyet részben befizetésekkel, részben a kétoldalú szerződésekből biztosított preferenciákból létesítenek. A gabonaelhelyezés tekintetében két csoportra osztották a gabonaneműeket. Az első csoportba tartoznak a buza, tengeri és a takarmányárpa, a második csoportba a rozs, a zab és a sörárpa. Az első csoport mázsánként átlag két aranyfrank termelői jutalmat kap. A második csoport exportjutalma felett a vita még folyik.

A konferencia zárójelentése kötelezi

az aláírókat, hogy ezután szabadelvű kereskedelempolitikát fognak folytatni.

és lemérsékelt vámtételekkel közre fognak működni a nemzetközi kereskedelem elé tornyosuló akadályok megszüntetésében s adandó alkalmakkal tárgyalásokba fognak bocsátkozni azokkal az országokkal, amelyek a megegyezésben támogatásukra szítek és ekkor olyan ellenérték nyújtására is hajlandók lesznek, amely megfeleljen az agrárállamok számára a mostani megegyezésben biztosított preferenciák értékének. A zárójelentés tervezete a hétfői plenáris ülésen kerül megvitatásra.

FOTOMŰVÉSZETI SZAKISKOLA „REGINA ELISABETA”

Öfelsége Erzsébet görög királynő
magas védnöksége alatt és nyilvánossági joggal
1932 október 1-én nyílik meg. Alkalmat nyújt **meghatározott számú tanítványnak,** hogy a fotóművészet minden ágában tökéletesítse magát. A tanév 12 hónapból áll, melynek sikeres elvégzése által a tanítványoknak komoly megélhetési lehetőség lesz nyújtva, hogy mint kvalifikált fényképezők elhelyezkedhessenek. A praktikus és teoretikus kiképzést külföldön végzett szaktanárok és mesterek vezetik.

Tandíj havonta lel 2600
Prospektusokat ingyen küld az iskola vezetősége:
Guggenberger-Mairovich
udvari fényképezők
Bucuresti, I. C-lea Victoriei 49 sz.

A lapok értesülései szerint a közös pénzügyi alapba az egyezményt aláíró államok egyforma nagyságu összeget fizetnek be.

Azok az államok, amelyek tisztán preferenciális kedvezményeket nyújtanak, elszámolják a kedvezményes és a normális vámok közötti differenciaösszeget. A pénzügyi alap minden évben bizonyos összeget ad előlegképpen az agrárállamoknak. Az előlegeket minden tavasszal a Nemzetközi Fizetések Bankja mellett rendszeresített bizottság állapítja meg. Ez a bizottság a vásárló és agrárállamok delegátusaiból fog megalakulni.

Niemayer Ottó magával vitte Genfbe a szakértői vizsgálat jegyzőkönyvét

Bucuresti, szeptember 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Niemayer Ottó a szakértői bizottság elnöke elutazása előtt hosszabb megbeszélést folytatott Vaida miniszterelnökkel. Ez alkalommal jegyzőkönyvbe foglalták a szakértők munkájának eredményeit. A jegyzőkönyv egyik példányát Niemayer magával vitte Genfbe és előterjeszti a Népszövetség pénzügyi bizottságának.

Ma reggel Budapestre érkezik Mac Arthur, az amerikai hadsereg vezérkari főnöke

Budapest, szeptember 17. Douglas Mac Arthur tábornok, az amerikai hadsereg vezérkari főnöke csehszlovákiai, lengyelországi és ausztriai látogatásai után 3 napos tartózkodásra vasárnap reggel Budapestre érkezik. A tábornok nem hivatalos uton van Európában s csak szabadságát használja fel arra, hogy az európai hadseregek szervezésével megismerkedjék. Az amerikai vezérkari főnököt Horthy kormányzó kihallgatáson fogja fogadni. A tábornok Magyarországból Romániába s utána Törökországba utazik.

Hat különböző belső államközi konverziójára vonatkozó törvényjavaslatot terjesztettek a francia kamara elé

Párizs, szeptember 17. A szenátus tegnap formális ülést tartott, majd mára napolta el magát. A kamarában Germaine Martin betervezte hat különböző államközi konverziójára vonatkozó törvényjavaslatot. A kölcsönök jelenlegi kamatszolgáltatása 5-7 százalékos s összértékük 85 milliárd frank. A pénzügyminiszter a konverzió benyújtása alkalmából expozét mondot, melyben hivatkozott az angliai hadikölcsönkonverzió sikerére s arra a kedvező hatásra, amelyet a konvertálás a gazdasági életre gyakorolt.

A javaslatot a kamara kiadta tárgyalásra a pénzügyi bizottságnak, mely esti ülésén azt elfogadta. Általában bizonyosra veszik, hogy a törvényhozás nagy szótöbbséggel fogja magáévá tenni a konverziós javaslatot. Politikai körökben a konverzió végrehajtásától a kamatláb általános csökkenését várják s azt, hogy a súlyos deficitet fenyegető jövő évi állami költségvetés előkészítése kétségtelenül könnyebbé válik.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN
FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomdája, Cluj-Kolossvár, Strada Baron L. Pop (v. Brantzi) n. 10. az Telefon 9.75

Ne higgyen senkinek! Győződjön meg személynesen „CRISTAL” fest, tisztít és mos legszebben

Taxa post...
No. 224.718
da Baron...
Telefon: 9...
Havonta 1...
évre 600...
földre: Ha...
félre: 6...
detések di...
KELET...
szidóság...
keink utá...
rás megjel...

Mit akar...
fasisatáv...
A cseh...
nosságra p...
lepo ebben...
program...
Azaz meg...
Tiz, egy...
pelt és kö...
tizenedevi...
söt nem is...
Az első...
Népalá...
A csehek...
Arja ker...
Kereszté...
kart...
Kereszté...
nek a bán...
tek és üz...
Csehszov...
akarjuk m...
Meg ak...
és magyar...
Azt aka...
jon a mag...
A német...
területek...
Urak ak...
uralmunk...
metekkel...
Szép, na...
most jön...
A cseh...
seket pedi...
Agyonüt...
Ugyiláts...
amikor a...
egyéb kis...
ják majd...
Es ez s...

Nők h...
Hajador...
sék idefig...
söt világn...
nő. Ahol...
nagyrabec...
Megjelent...
ja: a nőf...
Mondja...
Az egés...
esik 1003...
Ez nagyo...
azonban...
ként csak...
tette e s...
hogy Kin...
szét nem...
tikába, N...
gyeim...
A stati...
A hábo...
érezhető...
minden...
nő futko...
az átlag...
több a n...
véve ala...
arányszá...
vel szem...
rika rége...
a nője, n...
1038. Ké...
Önök...
most má...
a világr...
férfiakba...
hanem a...
kában, A...
hány sz...
sanak ki...
reslet v...
boldogul...
nak kes...
sokáig, r...
tében eg...
tartós le...
kozni fo...
repülőre...
ávolság...
semmi...
sugarak...
Boxban...
Európa...
rész kor...
csinálná...
tesen.